

BOG PANELET

LITTERATUREN I MEDIERNE

Rapport om udviklingen i danske mediers litteraturdækning 2015–2024

Af Nete Nørgaard Kristensen & Mikkel Bækby Johansen

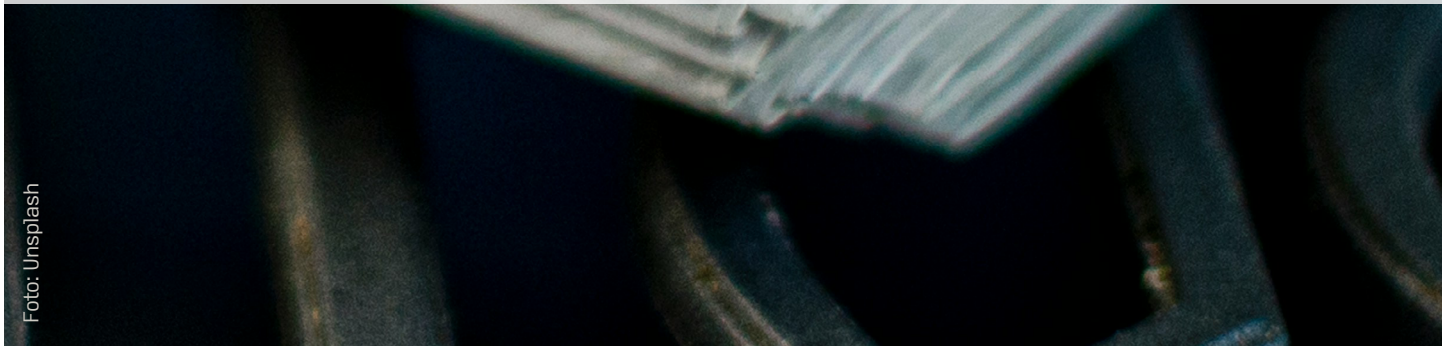

Foto: Unsplash

LITTERATUREN I MEDIERNE
Rapport om udviklingen i danske mediers litteraturdækning 2015–2024
Af Nete Nørgaard Kristensen & Mikkel Bækby Johansen

Layout: HSK, Kulturministeriet
Foto: Unsplash

Publiceret: august 2026
www.kum.dk

ISBN (digital): 978-87-7960-196-3

INDHOLD

SAMMENFATNING 4

1 INTRODUKTION 5

1.1 Begrebsafklaring 6

2 RAMMESÆTNING 7

2.1 Litteraturens plads på den kulturjournalistiske dagsorden 7

2.2 Litterær gatekeeper, smagsdommer og PR-redskab 8

2.3 Er anmeldelsen udfordret? 9

3 METODE 12

4 KVANTITATIV ANALYSE 15

4.1 Overblik på tværs af bogtitler og medier 15

4.2 Tendenser i udvalgte publicistiske medier 22

4.3 Bogblogs og onlinemedier 32

5 DE 20 MEST OMTALTE OG ANMELDTE BØGER 39

5.1 Kvalitativt overblik 39

5.2 De 20 mest omtalte titler 40

5.3 De 20 mest anmeldte titler 45

5.4 På tværs af de mest omtalte og mest anmeldte titler 53

6 DISKUSSION 55

7 LITTERATUR 58

SAMMENFATNING

Denne rapport undersøger, hvordan den kulturjournalistiske dækning af litteratur har forandret sig siden midten af 2010'erne og frem til i dag. Rapporten viser følgende hovedtræk:

- Der udgives fortsat langt flere bogtitler i Danmark, end professionelle og brugerdrevne medier har kapacitet til og interesse i at omtale eller anmelde.
- Samlet dækkes færre bogudgivelser af danske medier nu end tidligere.
- Nedgangen har været tydeligst for anmeldelser: Andelen af anmeldte nyudgivne titler er mindre i dag end for ti år siden, og det samlede antal anmeldelser på tværs af medier er faldet markant.
- Nedgangen er mindre drastisk for den øvrige litteraturomtale, dvs. nyhedsartikler, interviews, debatindlæg, kommentarer mv.
- Litteraturstoffet står stærkest hos de landsdækkende dagblade og nicheaviserne, hvor særligt Politiken og Weekendavisen dominerer.
- Bogblogs og onlinemedier har en markant samlet tilstedeværelse i det danske medielandskab mht. anmeldelser, men bidrager stort set ikke til den øvrige litteraturdækning.
- Et fåtal af bogblogs/onlinemedier tegner sig for flere tusinde boganmeldelser over tiåret og har formået at overleve trods mange af disse mediers flygtighed.
- Anmeldelsens forrang som genre for andre nyhedsgenrer i litteraturdækningen er i høj grad drevet af bogblogs og onlinemedier.
- Brugerdrevne anmeldelser på fx bogblogs står mindre centralt i dag end tidligere.
- Skønlitteratur er den mest anmeldte og omtalte type litteratur, især romaner og krimier anmeldes.
- Litteraturen bliver typisk positivt anmeldt både af publicistiske medier og især af bogblogs og onlinemedier.
- Professionelle og brugergenererede anmeldelser har ofte blik for samme tematikker, men de brugergenererede anmeldelser beskriver typisk handling og læserens personlige læseoplevelse, mens anmeldelser i dagblade og nicheaviser har fokus på genremæssige, narrative og stilistiske træk samt koblinger til bredere samfundsmæssige perspektiver.

1 INTRODUKTION

Denne rapport er udarbejdet for Kulturministeriets Bogpanel med det formål at give et indblik i danske nyhedsmediers dækning af litteratur på tværs af journalistiske genrer; hvilke forandringer der har været i denne dækning gennem det seneste tiår; samt hvilke forskelle, der kan identificeres, i måden litteratur bliver anmeldt på i forskellige medietyper, navnlig i dagblade og bogblogs. Rapporten tager derfor udgangspunkt i følgende undersøgelsesspørgsmål:

1) Hvordan har den kulturjournalistiske dækning af litteratur i danske dagblade forandret sig i perioden 2015 til 2024?
2) Hvilke forskelle og ligheder er der mellem litteraturanmeldelser i danske dagblade og på danske bogblogs?

Medie- og nyhedslandskabet har gennemgået markante forandringer de seneste årtier pga. digitaliseringen, forandrede forretningsmodeller og ikke mindst fremvæksten af platforme, som har demokratiseret såvel som fragmenteret og nicheficeret den offentlige samtale om en lang række emner, herunder kultur i almindelighed og litteratur i særdeleshed. Hvor kulturjournalistikforskningen har interesseret sig for bredere transformationer siden midten af det 20. århundrede i lyset af bl.a. kulturel demokratisering og globalisering, har den i mindre grad belyst det seneste tiårs tendenser og ikke haft fokus på litteraturen som særområde inden for den bredere kulturdækning. Denne rapport fokuserer således på litteraturdækningen i perioden 2015-2024 i en række dagsordensættende danske nyhedsmedier. Rapporten har særligt fokus på anmeldelsen, idet denne genre længe har været definerende for kulturjournalistikken, men også er en genre, som er blevet sat under pres i det digitaliserede medielandskab.

Rapporten placerer sig i et krydsfelt mellem medie- og journalistikforskning og kultur- og litteraturforskning. Førstnævnte er rapportens faglige udgangspunkt, da målet er at belyse dels litteraturens plads i kulturjournalistikken og dels den rolle, som publicistiske medier spiller i den bredere offentlige samtale om litteratur i en tid, hvor digitale platforme og algoritmisk kultur samt en mangfoldighed af stemmer, formater og genrer udfordrer litteraturjournalistikkens traditionelle position i danske dagblade.

Første del af rapporten rammesætter analyserne igennem eksisterende kulturjournalistisk forskning. I et nyere historisk perspektiv opridses bredere træk ved litteraturens plads på den kulturjournalistiske dagsorden og de roller, kulturjournalistikken indtager i de kulturelle og litterære kredsløb, herunder anmeldelsens vigende position. Dernæst præsenteres rapportens metodiske design og datagrundlag i form af 1) data fra servicen Bogintra, som siden 2010 i forskellige konstellationer har indsamlet en række oplysninger om bogtitler udgivet i Danmark og den dækning – ikke mindst anmeldelser – disse titler har opnået i et bredt udvalg af danske medier; og 2) offentligt tilgængelige anmeldelser af bøger på tværs af danske dagblade og bogblogs. På den baggrund præsenteres rapportens to primære analysedele:

1. En kvantitativ kortlægning af dækningen af bogtitler udgivet i Danmark fra 2015 til 2024 på tværs af det brede mediebillede (inkl. bogblogs m.m.) og et udsnit af danske dagblade, som har spillet en central rolle i den offentlige samtale om litteratur i Danmark.
2. En kvalitativ analyse af de 20 mest omtalte og 20 mest anmeldte bogtitler i perioden med fokus på, hvordan udvalgte titler er blevet anmeldt på tværs af medierne.

Disse to analysedele vil tilsammen undersøge bredere tendenser og gå bag om disse igennem eksempler på dækningen og anmeldelsen af udvalgt litteratur.

1.1 BEGREBSAFKLARING

- *Mediebegreb:* Rapporten opererer med et bredt mediebegreb, som omfatter etablerede medieinstitutioner, fx dagblade, og nyere digitale medier og genrer, fx sociale medieplatforme og blogs. I analyserne skelnes dog også mellem disse medietyper, da deres indhold produceres af aktører med forskellige kompetencer, fx professionelle kulturjournalister og kritikere, influencere, og almindelige kulturbrugere. Betegnelserne 'publicistiske medier' og 'dagblade' bruges derfor om medier og indhold produceret af professionelle indholdsproducenter.
- *Landsdækkende dagblade/aviser:* I rapporten skelnes der mellem betegnelserne landsdækkende dagblade og landsdækkende aviser. Førstnævnte henviser specifikt til de tre daglige aviser *Berlingske, Jyllands-Posten* og *Politiken*, mens sidstnævnte er en bredere betegnelse, som dækker over både disse tre aviser og de niche- og tabloidaviser, der udgives i hele landet, dvs. *Børsen, Information, Kristeligt Dagblad, Weekendavisen, B.T. og Ekstra Bladet.*
- *Publicisme:* Dette begreb forbindes ofte med nyhedsmediernes rolle som 'borgernes vagthund', der holder fx politiske og økonomiske magthavere til ansvar og understøtter borgernes demokratiske deltagelse. Publicisme forbindes også gerne med demokratisk merværdi i form af fx social og kulturel sammenhængskraft, borgernes aktive deltagelse i bl.a. politik, kultur og samfund (Blach-Ørsten, Mayerhöffer & Willig, 2019, p. 3). Selvom rollen som 'vagthund' ikke i udgangspunktet forbindes med kulturjournalistikken (Marker & Rasmussen, 2016), er rollen som facilitator af borgernes kulturelle deltagelse og social sammenhængskraft i høj grad central for dette stofområde (Hovden & Kristensen, 2021; Kristensen, 2027). Se rapportens rammesætning for en mere udfoldet diskussion.
- *Journalistiske genrer*: I forlængelse af Bogintras genrekategoriseringer ('anmeldelser' og 'nyheder') opererer rapporten med to overordnede genrebetegnelser i den kulturjournalistiske dækning af litteratur: Anmeldelser og omtale. Dette indhold kan være produceret af professionelle kulturjournalister og kritikere, eller af andre typer indholdsproducenter, der typisk distribuerer indhold via andre kanaler end de publicistiske medier. Se rapportens metodeafsnit for en mere udfoldet diskussion.

2 RAMMESÆTNING

Som kontekst for de empiriske analyser opridses i det følgende nogle af de mest centrale tendenser ved litteraturens plads på den kulturjournalistiske dagsorden i et vestligt og dansk perspektiv siden midten af det 20. århundrede. Vi peger på nogle af de roller, som kulturjournalistikken har spillet og fortsat spiller i det kulturelle, herunder litterære, kredsløb samt den centrale position, som anmeldelsen længe har haft, men også de udfordringer, som netop denne genre står overfor i et digitalt medielandskab, hvor mange mediebrugere har taget genren til sig og bidrager til forskellige former for brugerfeedback, kritik, samtaler og fællesskaber om kultur og ikke mindst litteratur. Udgangspunktet er den eksisterende internationale og danske kulturjournalistikforskning.

2.1 LITTERATURENS PLADS PÅ DEN KULTURJOURNALISTISKE DAGSORDEN

Den kulturjournalistiske dagsorden har ændret sig betydeligt siden midten af det 20. århundrede i takt med kulturindustrielle og teknologiske udviklinger, herunder et udvidet kulturudbud og et bredere kulturforbrug (Wright, 2011). Desuden har forandringer i medie- og nyhedslandskabet i samme periode, navnlig en øget opmærksomhed på mediebrugernes behov og interesser, bidraget til ændrede kulturjournalistiske prioriteringer. Over tid har kulturjournalistikken således givet plads til en mere sammensat, demokratiseret eller populariseret forståelse af kulturen og af, hvad der redaktionelt er væsentligt og legitimt at beskæftige sig med (Kristensen, 2027; Purhonen et al., 2018). Det har betydet, at pladsen på den kulturjournalistiske dagsorden er blevet mere trang, og at flere kulturtilbud i dag kæmper om både kulturmediernes og kulturbrugernes opmærksomhed.

Trods disse kulturelle og mediemæssige forandringer har bøger og litteratur længe formået at bibeholde en central placering. Hvor kulturområder som scenekunst og billedkunst har oplevet en vis marginalisering i den kulturjournalistiske bevågenhed siden midten af det 20. århundrede, bl.a. pga. nye(re) kulturudtryk som film, tv og digital kultur, har longitudinelle studier vist, at litteraturen fortsat er en prioritet i det kulturelle nyhedsmix i mange lande (Fürst & Kurfalı, 2025; Jaakkola, 2015; Larsen & Ellingsberg, 2024; Purhonen et al., 2018; Reus & Harden, 2005; Szántó et al., 2004). Det gælder også i en dansk kontekst, hvor litteraturen især har haft en central plads i de landsdækkende dagblade (Kristensen, 2010). Flere af disse nyhedsmedier har fx haft – og nogle har fortsat – særlige sektioner eller tillæg dedikeret til bøger (fx *Information, Weekendavisen, Jyllands-Posten* og *Politiken*).

Denne prioritering kan ses i lyset af, at forlagsbranchen i bred forstand er blandt de største og mest modstandsdygtige kulturindustrier (European Commission, 2024; Statista, 2023), og at litteratur fortsat udgør en central del af mange menneskers kulturbrug, uagtet at der i dag er en mangfoldighed af kultur- og fritidstilbud til rådighed. Komparativ forskning har fx vist, at læsning af bøger er motiveret af glæde, nydelse og underholdning, personlig trivsel såvel som tilegnelse af viden (Janssen et al., 2025, p. 235). I en dansk kontekst har Kulturvaneundersøgelser endda vist, at danskerne i dag læser mere skønlitteratur og faglitteratur end for 30 år siden (Danmarks Statistik, 2025), og den seneste årsrapport

fra Kulturministeriets Bogpanel viser, at salg og udlån af fysiske bøger er stigende efter en årrække med faldende tendenser (Kulturministeriets Bogpanel, 2025). En af panelets specialrapporter om børn og unges læsevaner viser ydermere, at disse målgrupper først og fremmest forbinder læsning med netop fysiske bøger, fordi de giver mulighed for ro og fordybelse i modsætning til den digitale mediekultur (Kulturministeriets Bogpanel, 2024).

En undersøgelse af, hvilke mediekilder danskerne bruger til at finde inspiration til ny litteratur, viser desuden, at tv og radio spiller en meget begrænset rolle for de fleste danskere, uanset aldersgruppe (Ørmen, 2023), og det på trods af at tv ellers er et foretrukket nyhedsmedie for mange danskere på tværs af aldersgrupper (Schrøder et al., 2024). Til gengæld er publicistiske medier som aviser og magasiner centrale litterære inspirationskilder for befolkningen over 50 år, mens den yngre del af befolkningen orienterer sig mod sociale medier. Disse aldersmæssige skel er ikke overraskende, idet de afspejler den generelle mediebrug i forskellige aldersgrupper. De understreger dog vigtigheden af at belyse avisernes litteraturdækning og dens forandringer, ikke mindst i form af digitale formaters stadig mere centrale plads i den bredere samtale om litteratur. I forlængelse heraf kan det faktum, at radio og tv udgør en mindre central kilde måske netop være udtryk for forskellige medietypers prioritering af dækningen af kultur, herunder litteratur, hvor bl.a. Danmarks Radio gennem årene er blevet kritiseret for løbende omlægninger af kulturstoffet, inklusive lukninger af bl.a. litteraturprogrammer (Fogde, 2019; Lange, 2022).

Analyserne af litteraturens plads på avisernes kulturjournalistiske dagsorden, herunder de danske, rummer typisk kun tidsperspektiver til og med omkring år 2010 (fx Janssen et al., 2008; Kristensen, 2010; Purhonen et al., 2018) og kan dermed ikke sige noget helt aktuelt om litteraturdækningen i et digitaliseret medielandskab, fx hvilke medietyper der prioriterer litteraturen mest eller hvilke journalistiske genrer der dominerer. De eksisterende studier siger heller ikke meget om, hvilken type litteratur der får plads i det daglige kulturelle nyhedsmix, fx på tværs af skøn- og faglitteratur eller på tværs af mere specifikke litterære genrer som krimier eller biografier. Derfor ser denne rapport på både journalistiske og litterære genreperspektiver.

2.2 LITTERÆR GATEKEEPER, SMAGSDOMMER OG PR-REDSKAB

Nyhedsmediernes kulturjournalistik, herunder dækningen af litteratur, udfylder en række væsentlige roller i det litterære kredsløb mellem kulturproducenter og kulturbrugere, fx forlag og forfattere på den ene side og læserne på den anden. Kulturjournalistikken informerer ikke blot om nye bøger og forfatterne bag titlerne gennem nyhedsartikler, portrætter, baggrundshistorier m.m. Den fungerer også som et forum for den bredere samtale om litteraturen og dens mange dimensioner i spændingsfeltet mellem finkultur og populærkultur, fx ved at sætte bøger til debat og ind i større litterære og samfundskulturelle sammenhænge via anmeldelser, debatartikler og andre former for analyserende genrer. Kulturjournalistikken om litteratur kan dermed også ses som del af bredere kultur- og mediepolitiske dagsordener om at demokratisere kulturen ved at give flere adgang til den samt at understøtte kulturelt demokrati ved at bidrage til borgernes

kulturelle deltagelse og engagement, her gennem læsning af bøger (Kann-Rasmussen, 2023; Kristensen, 2027; Mangeset et al., 2008).

Pga. den omfattende mængde bøger, danske såvel som internationale, som udgives hvert år i Danmark, indtager kulturjournalister en væsentlig kulturelt dagsordensættende rolle og gatekeeperfunktion, da der hver dag skal træffes en række valg om, hvilke nye bogtitler der kan få en plads i det kulturelle nyhedsmix. Disse valg træffes ikke kun ud fra litterære hensyn, men også med blik for den læser- eller brugerprofil, som et givent medie har. Nogle bøger er næsten selvskrevne til at blive omtalt og/eller anmeldt på tværs af medier, fx 'big books' med potentiale til at blive bestsellere (Chong, 2020; Thompson, 2012), såsom den svenske forfatter David Lagercrantzs fortsættelse fra midten af 2010'erne (2015-19) af Stieg Larssons succesfulde *Millennium*-trilogi fra 00'erne, eller den amerikanske forfatter Dan Browns seneste krimi i serien om professor Robert Langdon, *Den ultimative hemmelighed (The Secret of Secrets*, 2025). Dette gælder også tidstypiske og dagsaktuelle bøger med indhold, der har potentiale til at indgå i en bredere samfunds- og mediedebat, såsom Morten Skjoldagers bog *Syv år for PET: Jakob Scharfs tid* (2016) eller Katherine Diez' selvbiografi *I egen barm* (2024), hvori nyhedsmedierne også selv spillede en central rolle (se den kvalitative analyse). Andre titler – langt de fleste – skal kæmpe mere for at komme igennem det kulturjournalistiske nåleøje, og for mange lykkes det ikke.

Gennem disse til- og fravalg agerer kulturjournalister derfor ikke kun gatekeepere, men tilskriver også litteraturen kulturel værdi og mening. Denne værditilskrivning sker på flere måder – først og fremmest gennem selve til- og fravalget af titler, der opnår omtale eller anmeldes, altså om en titel vurderes at have en bredere offentlig interesse og i hvert fald interesse for et givent nyhedsmedies brugere. Dernæst sker værditilskrivningen gennem den mængde omtale, som en given titel opnår på tværs af genrer, og specifikt i den kvalitative vurdering og fortolkning, som fx litteraturanmeldelsen rummer, men endelig også i den 'rating', som i dag er koblet til anmeldelser i en lang række nyhedsmedier, og som i numeriske form opsummerer en given bogs 'værdi' (Lassen et al., 2022; Sharkey et al., 2023). Kulturjournalistik om litteratur kan således være en vigtig kilde til at belyse, hvordan litterær værdi udvikler sig over tid.

Medieomtalen af litteratur kommer dermed implicit også til at indtage en PR- eller markedsføringsfunktion for forlag og forfattere, selvom det ikke er dens primære sigte. Som det er tilfældet i andre kulturindustrier, indgår en bred vifte af medier i dag som en institutionaliseret del af forlagenes strategiske kommunikationsindsatser. Det eksemplificeres tydeligt af etablerede kommunikationsgenrer og materialer såsom pressemeddelelser, anmeldereksemplarer, eventuelt presseture m.m. (Helgason et al., 2014; Hesmondhalgh, 2019; Kristensen, 2018). Fra forlagenes og forfatternes perspektiv er især nyhedsmediernes dækning væsentlig, fordi den hverken er betalt (i modsætning til fx reklamer) eller selvskabt (i modsætning til fx forlagets website eller en forfatters Instagramprofil), men netop er udtryk for en i udgangspunktet uafhængig tredjeparts accept og validering af, at en bog har en bredere offentlig væsentlighed og er værd at læse. Netop fordi kulturjournalistikkens litteraturdækning produceres indenfor medieinstitutionelle rammer

med professionelle normer for det kulturjournalistiske arbejde, og fordi kulturjournalister ofte har en betydelig litteraturfaglig viden (Hovden & Kristensen, 2021), er dækningen forbundet med troværdighed og kulturel autoritet. Bogblogs placerer sig i en gråzone, for hvor nogle er helt frivilligt baserede uden økonomiske interesser, kan andre være forankret i mere institutionaliserede og kommercialiserede relationer til fx forslagsbranchen, hvor reklamer, sponsoreret indhold eller andre former for indholdsbetaling indgår i det, Beth Driscoll (2019, p. 301) har betegnet en "mixed model of professionalism". Bogbloggere udgør dermed også et bredt spektrum fra amatører, der skriver om bøger af ren lyst og interesse uden en særlig faglig ekspertise eller økonomisk hensigt, til (semi)professionelle, som indgår i forskellige former for "aspirational labour" (Duffy, 2016, p. 443) med en forhåbning om med tiden at kunne leve professionelt af det litteraturkritiske arbejde (se også Kristensen & From, 2015; Kristensen, 2027).

Betydningen af litteraturdækningen for bogbranchen – både den som varetages af professionelle nyhedsmedier, og den som varetages af bogblogs – eksemplificeres af tjenesten Bogintra, som har leveret data til denne rapport. Denne tjeneste laver uddrag af alle boganmeldelser og bognyheder til forlag og boghandlere, så disse kulturindustrielle aktører kan "holde sig orienteret om alle danske bogudgivelsers popularitet" (Bogintra.com, n.d.) (se også rapportens metodeafsnit).

2.3 ER ANMELDELSEN UDFORDRET?

Anmeldelsen som genre er særlig interessant, idet den længe har været definerende for kulturjournalistikken med dens kombination af nyhedsværdi og kritisk vurdering samt kulturel anbefaling til offentligheden i deres kulturforbrug (Jørgensen, 2022; Kristensen & From-Andreasen, 2024). Hvor internationale, longitudinelle studier har vist, at anmeldelsen fik en mere central plads i kulturjournalistikken især i anden halvdel det 20. århundrede (fx Heikkilä et al., 2018), har dens position været mere vigende i de publicistiske mediers kulturjournalistiske genremix de senere år, fx i Norden (Larsen & Ellingsberg, 2024; Owren & Sjøvaag, 2023; Widholm et al., 2021). I en dansk kontekst har nyhedsmedierne selv lavet optællinger, typisk med fokus på andre kulturområder end litteratur, der peger på samme tendenser (Christensen, 2023; Mortensen, 2024). Undersøgelser har også vist, at (positive) anmeldelser især har betydning for bestemte typer af litteratur, navnlig oversat litteratur, bl.a. fordi biblioteker ser "en nær sammenhæng mellem positive anmeldelser og lånerefterspørgsel, især hvad angår oversat litteratur" (Schmidt, 2022, p. 61). Af disse årsager har denne rapport særligt fokus på anmeldelser af litteratur. Anmeldelsen er dog langt fra den eneste genre for litteraturkritik og -debat, hvorfor det er vigtigt at belyse en eventuel forandring i litteraturanmeldelsens plads i samspil med andre journalistiske genrer.

Anmeldelsen er imidlertid også interessant, fordi den er rykket ud på digitale platforme. Digitaliseringen i bredere forstand har både demokratiseret og fragmenteret den offentlige samtale om kultur, herunder litteratur, ved at åbne nye muligheder for anbefalinger af og debat om litteratur, fx på bogblogs, samt i nye litterære fællesskaber og fora som #BookTok eller Goodreads. Bookfluencere og almindelige litteraturinteresserede både mimer og nytænker anmeldergenrens konventioner og udfordrer herved de etablerede

forståelser af genren og anmelderes autoritet (Driscoll, 2024; Jaakkola, 2022; Kristensen et al., 2021). Disse nye aktører har også i bredere forstand udfordret de publicistiske nyhedsmediers rolle som litterære dagsordensættere og gatekeepere, men også deres rolle som samlende offentlighed for centrale diskussioner om dansk og international litteratur.

"Online book talk" bidrager dog ikke kun til en demokratiseret kulturdebat, men kan også have betydning for forlagsbranchens kommercielle interesser (Driscoll, 2024, p. 53). I en dansk kontekst peger rapporten "Vilkårene for oversat litteratur" (Schmidt, 2023) fx på, at #BookTok har haft stor betydning for salg af engelsksproget litteratur i Danmark, navnlig ungdomsbøger inden for bestemte litterære genrer, såsom romance og fantasy. #BookTok er netop kendetegnet ved at samle yngre, især kvinder, som er litteratur- og læseinteresserede, men også ved at det er en anden litterær kanon, der er central i dette fællesskab, i form af ungdomslitteratur, romance, fantasy m.m. (Dera, 2024). Det eksemplificerer igen, hvordan især yngre målgrupper orienterer sig mod digitale fora og sociale medier, når de skal have inspiration til litteratur (Ørmen, 2023). Det betyder også, at det i en rapport som denne er vigtigt at se på de publicistiske mediers omtale og anmeldelser af litteratur i samspil med nogle af disse nye platforme og fora.

3 METODE

Rapporten består af kvantitative og kvalitative analyser, primært baseret på datamateriale fra Bogintra, der er en dansk tjeneste, som samler forskellige oplysninger om bogtitler udgivet i Danmark såvel som deres mediedækning. Bogintra udspringer af websitet Bog.nu, etableret i slutningen af 2010 som et samarbejde mellem Forlaget Bindslev og (daværende) People'sPress.[1] I 2016 etablerede Forlaget Bindslev en mere omfattede bogdatabase, Bogintra, som foruden Bog.nus registreringer af boganmeldelser også registrerer øvrige bogomtaler. I 2019 overtog Forlaget Bindslev People'sPress' andel af Bog.nu og varetager i dag al registrering af bogstof for Bog.nu og Bogintra.

I praksis følger Bogintra løbende udvalgte medier – publicistiske medier med kulturstof, inklusive dagblade (fx *Politiken*), fagblade (fx *Akademikerbladet.dk*) og digitalt fødte kulturmedier (fx *Kulturmonitor*), samt en række onlinemedier, som ikke nødvendigvis er drevet af et publicistisk sigte, fx bogblogs.[2] Fælles er, at de helt eller delvist behandler bogstof. Hovedfokus i databasen er syv landsdækkende aviser; *Politiken, Berlingske, Jyllands-Posten, Information, Kristeligt Dagblad, Weekendavisen* og *Ekstra Bladet* – og dertil *Nordjyske* og *Fyens Stiftstidende* som repræsentanter for regionalaviserne. Nye medier, fx blogs eller Instagramprofiler, tilføjes databasen efterhånden, som de opstår, og i takt med at ældre medier/blogs/profiler lukker eller skifter fokus væk fra bøger. I praksis gennemgår Bogintras redaktion hver morgen de landsdækkende aviser for bogstof og registrerer artiklernes metadata (vurdering, dato, anmelder, journalist, links, overskrift, etc.) samt korte referater af indholdet til internt brug. Øvrige medier følges via RSS-feeds o.a. og registreres løbende, dog ikke fra dag til dag.

Dele af de følgende analyser fokuserer på tendenser på tværs af de mange medier og medietyper, som databasen rummer, da de gennem perioden alle har været med til at gøre litteraturen synlig på forskellige måder og i forhold til forskellige grupper af litteraturinteresserede. Da mange af de 'nye' medier er flygtige, og da undersøgelsens afsæt først og fremmest er publicistiske medier, fokuserer andre dele af analyserne på 13 udvalgte nyhedsmedier, som dækker et bredt spektrum af medier med et publicistisk sigte, og som når en stor del af befolkningen (se Tabel 1). Foruden landsdækkende aviser med forskellige profiler (dagblade, tabloidaviser og nicheaviser) samt regionale aviser indgår to ugeblade med en vis litteraturdækning for at skabe en bred repræsentation af medietyper i analyserne. Analyserne vil imidlertid vise, at især ugebladenes litteraturdækning spiller en begrænset rolle.

TABEL 1: UDVALGTE NYHEDSMEDIER, SOM RAPPORTEN HAR SÆRLIGT FOKUS PÅ.

LANDSDÆKKENDE DAGBLADE	TABLOIDAVISER	NICHEAVISER	STØRSTE LOKALAVISER	UDVALGTE UGEBLADE
Politiken	Ekstra Bladet	Børsen	Nordjyske Stiftstidende	Alt for Damerne
Berlingske	B.T.	Information	Fyens Stiftstidende	Femina
Jyllands-Posten		Kr. Dagblad		
		Weekendavisen		

1) People'sPress skiftede i 2021 navn til People's (People's, 2021). Bog.nu fungerer stadig som et website med mulighed for at se, hvordan danske bøger bliver anmeldt af aviser, bogbloggere og andre medier. Vi vil gerne takke Kasper Nielsen fra Bogintra for input til den metodiske beskrivelse af Bogintra og for løbende hjælp med at besvare spørgsmål og tilpasse databasen.

2) Bogintras database rummer følgende medietyper: landsdækkende aviser, regionale aviser, ugeblade og magasiner, fagblade, online medier, bogblogs, sociale medier, lektør/bibliotek, tv, radio.

Især dagbladene i bredere forstand kan siges at være dagsordensættende for den offentlige debat. De står fx fortsat for den samlet set største andel (67%) af nyhedsproduktionen i Danmark på tværs af medier (Blach-Ørsten & Eberholst, 2025), og trods faldende læsertal over tid er de fortsat centrale for den danske offentlighed (jf. fx de seneste læsertal fra Kantar Gallup, 2025). De kan dermed også ses som en proxy for den bredere offentlige samtale om litteratur i Danmark – som nævnt spiller de fx en mere central rolle end andre medietyper såsom radio eller tv, når danskerne skal orientere sig eller inspireres om litteratur (Ørmen 2023). Nogle af analyserne zoomer derfor ind specifikt på de ni landsdækkende aviser.

Pga. mange af de 'nye' mediers flygtighed, er noget indhold ikke tilgængeligt længere, mens betalingsmure forhindrer adgang til artikler fra nogle af de publicistiske medier, hvilket har sat visse begrænsninger for de kvalitative analyser.

Bogintras database rummer således ikke nødvendigvis oplysninger om alt bogstof publiceret i alle danske medier, men i de medier, som databasen omfatter på et givent tidspunkt. Det er dette materiale og disse oplysninger, der er afsæt for de følgende analyser, med de begrænsninger dette medfører. Bogintras database rummer registreringer af ca. 116.000 boganmeldelser fra og med 2010 og ca. 50.000 bognyheder fra og med midten af 2015 fordelt på ca. 378.000 bogtitler udgivet af danske forlag siden 1990'erne. Det er således et meget righoldigt og omfattende materiale, der kan analyseres på mange forskellige måder.

Databasen opererer med to overordnede journalistiske genrekategorier, som er strukturerende for analyserne i rapporten:

1) **Nyheder,** som dækker forskellige genrer såsom interviews, features, kommentarer m.m. De formodes især at være centrale i de publicistiske medier, der netop har til opgave at informere og formidle om litteratur på tværs af en række genrer, dvs. at kategorien kan formodes at være central i et mere begrænset udsnit af de medier, der indgår i databasen. Da kategorien således omfatter mere end nyheder specifikt, bruges termen ***omtale*** i rapporten.
2) **Anmeldelser,** som netop er en central genre i kulturjournalstikken men også i det digitale univers, og som derfor også har en helt central plads i Bogintras database og dens struktur.

Omfang af både omtale og anmeldelser kan, som nævnt, ses som udtryk for forskellige relevans- og kvalitetsparametre, fx at en titel vurderes at have offentlig nyhedsværdi og debatskabende potentiale eller at have litterær værdi og betydning.

Analyserne fokuserer på tiåret 2015-2024, hvilket netop er en periode, hvor der er sket betydelige ændringer i nyhedslandskabet, ikke mindst pga. den centrale rolle som forskellige digitale platforme har fået for produktion og distribution af indhold og information, såvel som i offentlighedens mediebrug. Som bemærket er det desuden en periode, som den eksisterende forskning om kulturjournalistik, herunder litteratur, endnu ikke har belyst. Hvad angår anmeldelser, er datamaterialet i Bogintra komplet for hele perioden (i det

omfang oplysningerne er registreret i databasen), mens det for omtale er komplet fra anden halvdel af 2015 og frem. Det har nogle analytiske implikationer. Nogle af analyserne, som belyser forandringer over tid, fokuserer på 2016-2024 og udelader således 2015, fordi datamaterialet for omtaler er ufuldstændigt for dette år, mens andre analyser, som fokuserer på tiåret samlet set – frem for forandringer over tid – omfatter 2015-24, da det vurderes, at de manglende omtaler for den første halvdel af 2015 har marginal betydning for de samlede resultater på tværs af tiåret.

Det er væsentligt at bemærke, at Bogintra primært er en service, der henvender sig til forlag og boghandlere, som kan "holde sig orienteret om alle danske bogudgivelsers popularitet, læse uddrag af mediernes anmeldelser og meget andet" (Bogintra.com, n.d.), bl.a. gennem et dagligt nyhedsbrev og tilkøb af adgang til den database, som samler de forskellige oplysninger om de udgivne bogtitler og deres mediedækning. Databasen og dens registreringer er således ikke opbygget med en medievidenskabelig analyse for øje. Det har bl.a. betydet, at vi har tilpasset analyserne efter, hvad databasens struktur og indhold tillod, og visse analyser har fordret bearbejdning af rådata. Af forskellige årsager er ikke alle metadatakategorier fuldstændige for alle bogtitler eller artikler i Bogintra. I tilfælde, hvor en nyhedsartikel omhandler en forfatter (og ikke en specifik bogtitel), vil den litterære genre fx typisk ikke være noteret.

Den første del af analysen består af overordnede kvantitative kortlægninger af den samlede litteraturdækning i danske medier i perioden 2015-2024. Analysen indeholder oversigter over udviklingen i antallet af udgivne bogtitler pr. år samt udviklingen i andelen af titler, der dækkes på tværs af de medier, der er registreret i Bogintra. Derudover består analysens første del af en oversigt over udviklingen i mængden af hhv. anmeldelser og omtaler udgivet af samme medier samt en række opgørelser over udviklingen i de udvalgte publicistiske mediers litteraturdækning, både hvad angår volumen samt den litterære såvel som journalistiske genrefordeling. Endelig indeholder første del af analysen en opgørelse over diverse onlinemediers litteraturdækning i perioden, herunder bogblogs og litteraturorienterede websites.

Den anden del af analysen går i dybden med en mindre sample i form af de mest populære bogtitler på den offentlige dagsorden på tværs af tiåret. Bøgers 'popularitet' kan, som nævnt, måles på forskellige måder – i omfanget af redaktionel omtale, i antal anmeldelser, i de ratings som ofte følger med anmeldelserne, i hvor mange debatartikler en bog afstedkommer m.m. Vi fokuserer på de 20 bogtitler, som har fået henholdsvis mest omtale og flest anmeldelser i perioden, og hvordan de er blevet ratet og anmeldt. Forskellige medier opererer med forskellige skalaer i relation til deres anmeldelser, fx 1-5 stjerner eller 1-6 hjerter. Bogintra omregner disse ratings til en skala fra 1-100 – også anmeldelser som ikke nødvendigvis bruger ratings (fx *Information*). Trods de metodiske udfordringer, der kan være ved denne omregningsmåde, er det Bogintras tal, der opereres med i det følgende, da undersøgelsen er interesseret i de bredere tendenser fremfor specifikke talværdier.[3]

3) Andre studier, baseret på Bogintras data, har omregnet tallene med henblik på deres specifikke analyser (se fx Lassen et al., 2022).

4 KVANTITATIV ANALYSE

4.1 OVERBLIK PÅ TVÆRS AF BOGTITLER OG MEDIER

4.1.1 OPSUMMERING

Det overordnede billede, der tegner sig for udviklingen i den brede litteraturdækning i danske medier fra 2016 til 2024, er følgende:

- Der er generelt set mindre litteraturstof, inkl. anmeldelser, i danske medier i bred forstand nu end for få år siden.
- Trods udsving ligger antallet af titler, der enten blev anmeldt eller omtalt, relativt stabilt mellem 2.300–3.200 pr. år.
- I gennemsnit blev 2.861 titler anmeldt og/eller omtalt pr. år i perioden 2016–2024, svarende til 14,8 %.
- Andelen af udgivne titler, der enten blev anmeldt eller dækket på anden vis, er derimod faldet med 2 % pr. år i gennemsnit.
- Antallet af titler, der både er anmeldt og omtalt, er næsten halveret siden 2018.
- Antallet af anmeldte titler er i samme periode faldet med 28,7 %.
- Titler, der opnåede omtale i øvrige nyhedsgenrer, faldt med 41,7 %, ligeledes fra 2018 til 2024.
- Mediernes kapacitet på litteraturstof er primært styret af egne logikker, prioriteringer og pladshensyn og ikke umiddelbart af, hvor mange bøger der udkommer.
- Det samlede antal anmeldelser er halveret fra 2018 til 2024, mens antallet af øvrige litteraturnyheder er faldet mindre.
- Anmeldelsens forrang for andre genrer i litteraturdækningen er i høj grad drevet af bogblogs og online medier.
- Anmeldelsen har en mindre tydelig forrang for andre nyhedsgenrer målt på volumen end tidligere. Det skyldes bl.a., at publicistiske medier samlet prioriterer andre nyhedsgenrer højere, samtidig med at brugerdrevne anmeldelser på fx bogblogs står mindre centralt end tidligere.

4.1.2. ANALYSE

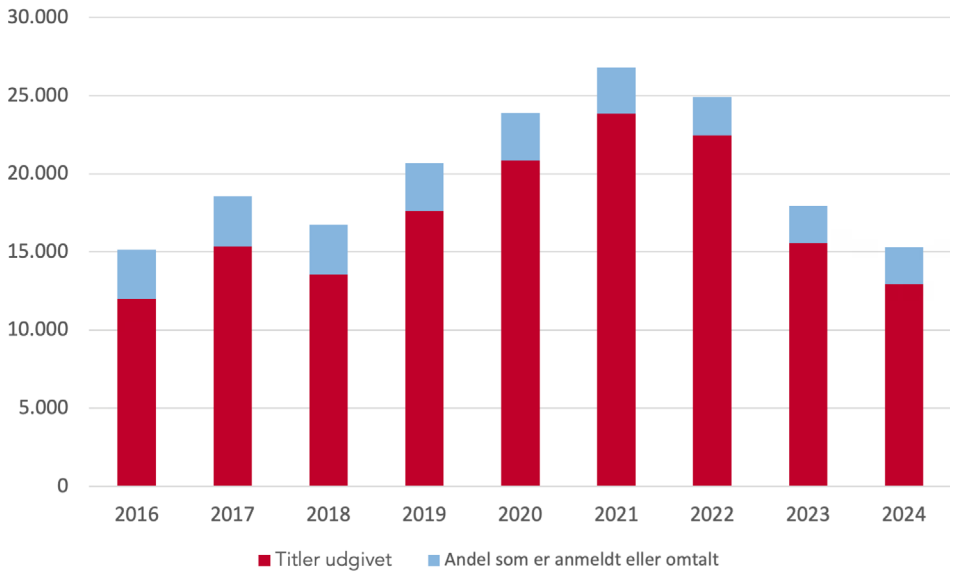
I perioden 1. januar 2016 til 31. december 2024 (herefter 2016-2024) er der udgivet knap 180.000 bogtitler i Danmark ifølge Bogintra. Disse titler er dækket på tværs af medietyper gennem anmeldelser såvel som andre genrer, herunder forfatterinterviews, debatindlæg, kommentarer, klummer og lignende. I de følgende opgørelser skelnes der, som nævnt, mellem to overordnede kulturjournalistiske genrekategorier: anmeldelser og omtale, hvor sidstnævnte er en samlebetegnelse for en variation af genrer, som først og fremmest er defineret ved ikke at være en traditionel anmeldelse. Variationen af disse genrer belyses i de efterfølgende delanalyser. Det er vigtigt at være opmærksom på, at analysen af dette overblik først tager afsæt i antallet af udgivne bogtitler og deres mediedækning, altså hvor mange bogtitler, der er blevet omtalt og anmeldt på tværs af medier, og dernæst i omfanget af selve mediedækningen.

23.000 af de i perioden udgivne titler, som indbefatter både skøn- og faglitteratur samt biografier og erindringer, er anmeldt i et bredt udsnit af danske medier – fra landsdækkende

dagblade over konti på sociale medier til kortlivede nichemedier og diverse bogblogs. På tværs af de medier, der er registreret i Bogintra, er knap 13.000 bogtitler omtalt, dvs. nævnt i øvrige journalistiske genrer end anmeldelsen. Der udgives i gennemsnit ca. 20.000 bøger om året i Danmark, hvoraf hver syvende enten anmeldes eller omtales i danske medier (14,8 %).[4]

Der anmeldes således flere bøger, end der omtales i danske medier, hvilket understreger anmeldelsens centrale position i litteraturjournalistikken. Det er imidlertid værd at bemærke, at anmeldelsens forrang for den øvrige omtale skal ses i lyset af den mediesammensætning, der tegner litteraturområdet i den danske medieoffentlighed. En stor andel af de medier, der anmelder litteratur, fx bogblogs og andre onlineaktører, er dedikeret til dette ene formål, mens de øvrige kulturjournalistiske genrer typisk er forbeholdt de publicistiske medier, som også laver interviews med forfatterne og bringer debatindlæg, klummer og kommentarer. Figur 1 viser den årlige udvikling i antal titler udgivet samt andelen af udgivelser, der blev dækket af danske medier i bred forstand.

FIGUR 1: ANTAL BOGTITLER UDGIVET I DANMARK I PERIODEN 2016-2024, JF. BOGINTRAS DATABASE.

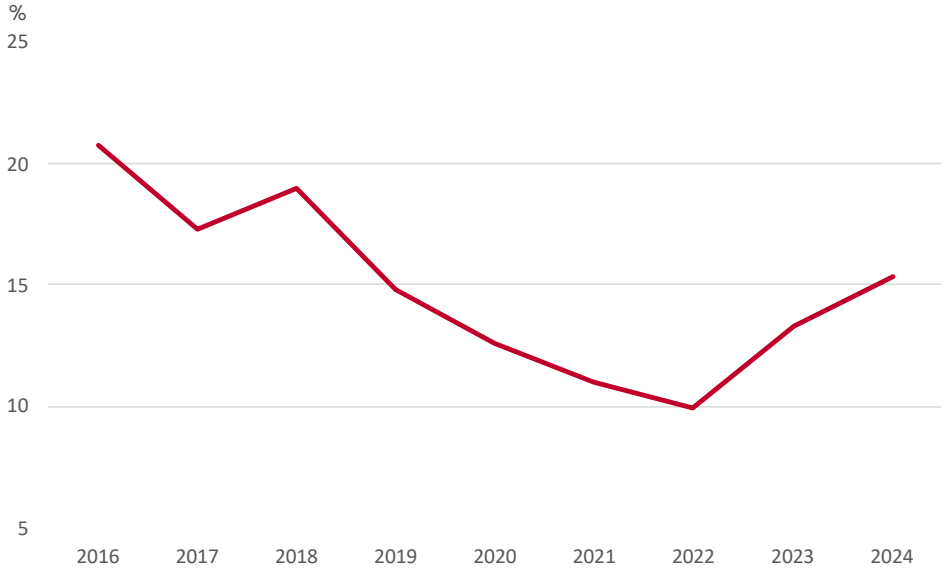

Antallet af udgivne titler var lavest i 2016, hvor 15.127 nye bøger udkom på det danske marked ifølge Bogintras data. Dette tal var i 2021 steget til 26.801, det hidtil højeste antal udgivelser på ét år. I 2024 var tallet faldet til godt 15.000 igen. Trods et spænd på knap 12.000 udgivelser, ligger antallet af titler, der enten blev anmeldt eller omtalt stabilt mellem 2.300-3.200. I absolutte tal afspejles de markante udsving i antallet af udgivelser altså ikke i lige så høj grad i mængden af titler, der blev dækket i danske mediers litteraturstof. I gennemsnit blev 2.861 titler anmeldt og/eller omtalt pr. år i perioden 2016–2024. Det indikerer, at mediernes kapacitet på litteraturstof ikke umiddelbart tilpasses bogbranchens udgivelsesfrekvens eller -volumen, men altså primært er styret af mediernes egne logikker, prioriteringer og pladshensyn.

4) Jf. Bogpanelets årsrapport for en detaljeret kortlægning af forandringer i udgivne titler i Danmark det seneste årti (Kulturministeriets Bogpanel, 2025).

Anderledes ser det ud, hvis man fokuserer på den procentmæssige andel af udgivne bøger, der indgår i den brede litteraturdækning pr. år (Figur 2). Her er der sket et fald i andelen af udgivne bøger, der enten anmeldes eller omtales fra godt hver femte i 2016 til hver tiende i 2022. I 2024 var dette tal steget igen til godt 15 %, hvilket er en smule over gennemsnittet for perioden.

FIGUR 2: UDVIKLINGEN I DEN PROCENTMÆSSIGE ANDEL AF BOGTITLER, DER ENTEN ANMELDES ELLER OMTALES PÅ TVÆRS AF MEDIER.

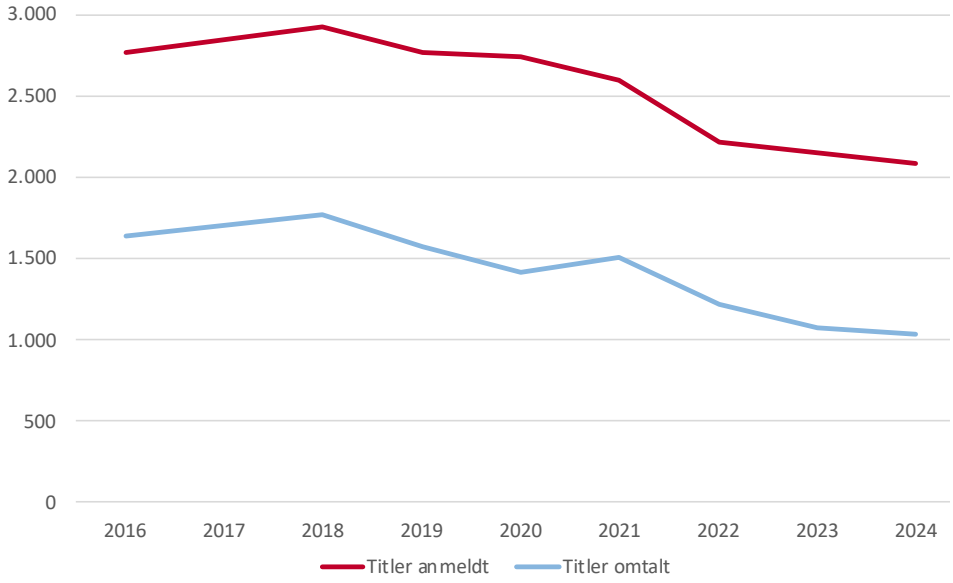

Samlet set har tendensen i perioden været, at andelen af bogudgivelser, der opnår medieopmærksomhed, er faldende (-2 % i gennemsnit pr. år). Faldet kan delvist forklares med den markante stigning i antallet af udgivelser omkring 2021. I takt med, at antallet af udgivelser faldt igen imod slutningen af perioden, antydes en mindre stigning i andelen, der dækkes i de danske medier, om end niveauet forsat er lavere end de første tre år.

Hvor Figur 1 og 2 betragter anmeldte og omtalte titler under ét, skelner Figur 3 og 4 mellem anmeldelser og omtale i perioden med henblik på at anskueliggøre udviklingens nuancer samt belyse det interne forhold mellem de to overordnede journalistiske genrekategorier.

Fokuserer man fx på udviklingen i det absolutte antal titler, der indgik i den brede litteraturdækning i perioden, ses en faldende tendens både for det samlede antal anmeldte titler og for omtalte titler (Figur 3). Fra 2018 til 2024 er det samlede antal omtalte titler faldet med 41,7 % mens det samlede antal anmeldte titler er faldet med 28,7 % i samme periode.

FIGUR 3: UDVIKLINGEN I ANTALLET AF UDGIVNE TITLER, DER ANMELDES OG/ELLER OMTALES PÅ TVÆRS AF DANSKE MEDIER I PERIODEN 2016–2024.

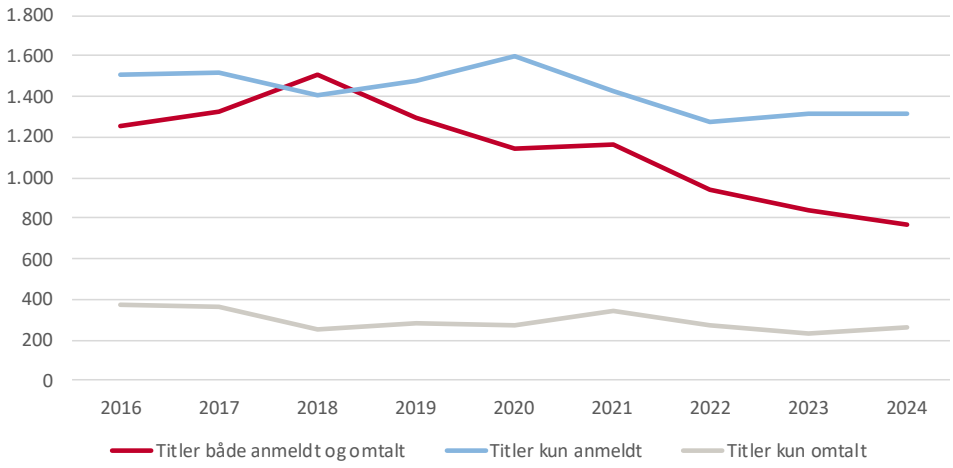

En tilsvarende nedgang kan aflæses af Figur 4, som viser, at antallet af titler, der både er anmeldt og omtalt er næsten er halveret siden 2018 (-48,8 %), hvor niveauet var højest. Samlet set indikerer disse fald altså, at færre nyudgivne bogtitler dækkes i det brede litteraturstof i danske medier end tidligere. Her er det vigtigt at huske på, at tallene omfatter alle de medietyper, der indgår i databasen, ikke kun de publicistiske medier, men også de mere flygtige bogblogs, websites og sociale medieprofiler, som løbende opstår og forsvinder, men som dermed også kan have indflydelse på, hvilke og hvor mange bogtitler der omtales eller anmeldes.

Figur 3 gentager desuden pointen om, at generelt flere titler anmeldes end omtales, hvilket understreger anmeldelsens centrale rolle i den brede litteraturdækning, men altså også at en stor del af de anmeldende medier ikke nødvendigvis omtaler litteraturen via andre journalistiske genrer. Det peger på centrale forskelle i de journalistiske genre-prioriteringer mellem de publicistiske medier og de mere brugerdrevne medier.

Dette tydeliggøres yderligere i Figur 4, som viser, at antallet af titler, der kun opnåede omtale, men ikke anmeldelse er markant lavere end antallet af titler, der *kun* blev anmeldt såvel som titler, der *både* blev anmeldt og omtalt.

FIGUR 4: UDVIKLINGEN I ANTALLET AF UDGIVNE TITLER, DER BÅDE BLEV ANMELDT OG OMTALT ELLER KUN BLEV ANMELDT ELLER KUN OMTALT PÅ TVÆRS AF DANSKE MEDIER I PERIODEN 2016–2024

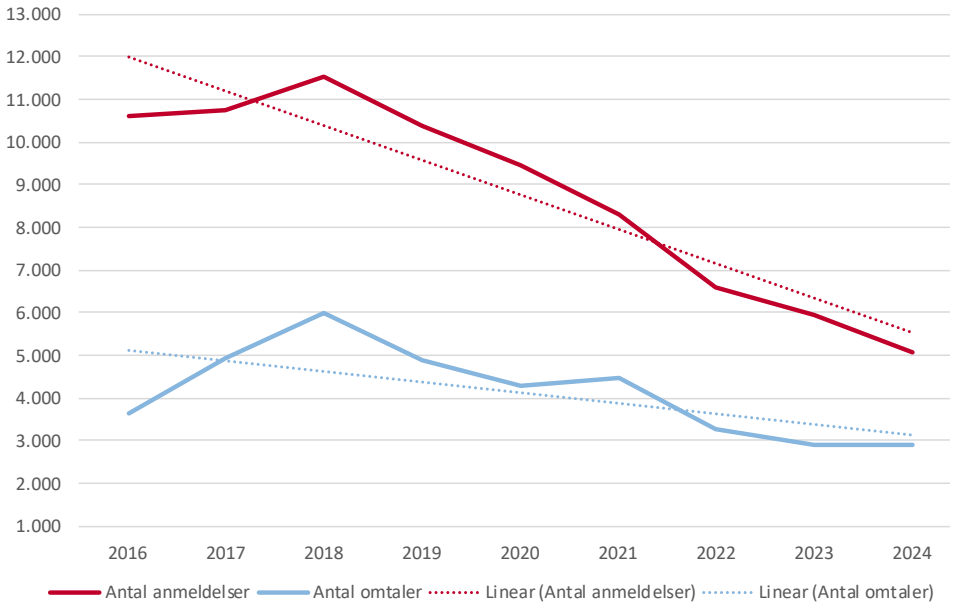

For titler, der derimod kun er anmeldt, men ikke omtalt, gælder det, at antallet kun er marginalt faldende, dvs. generelt stabilt igennem hele perioden med et gennemsnit på godt 1.400. Antal titler, der kun er omtalt, men ikke anmeldt, hverken steg eller faldt i perioden, hvor tallet lå stabilt på 300 titler i gennemsnit. Disse titler var typisk koge-, helse- og selvhjælpsbøger samt et mindre udsnit af kendisbiografier, samtalebøger og genudgivne klassikere.

Tallene viser således, at der i slutningen af perioden var mindre overlap mellem titler, der både blev anmeldt og omtalt i danske medier end tidligere, hvorimod antallet af titler, der opnåede *enten* anmeldelse *eller* omtale, forblev næsten uændret. Det var altså ikke nødvendigvis de samme bøger, der blev anmeldt, som også blev omtalt i 2016-2024, hvilket understøttes af og udfoldes i den kvalitative del af denne rapport.

Betragter man udviklingen med fokus på det absolutte antal af anmeldelser og nyheds-artikler, der dækker udgivne bogtitler, er de faldende tendenser endnu tydeligere. Figur 5 viser udviklingen i antallet af anmeldelser samt antallet af artikler med litteratur-omtale (defineret som omtale i figurerne ovenfor). Modsat de øvrige figurer tager Figur 5 altså ikke afsæt i antal udgivne titler, men i omfanget af mediernes litteraturstof.

FIGUR 5: UDVIKLINGEN I DET TOTALE ANTAL ANMELDELSER OG ARTIKLER MED OMTALE AF LITTERATUR UDGIVET I PERIODEN 2015–2024 PÅ TVÆRS AF MEDIER.

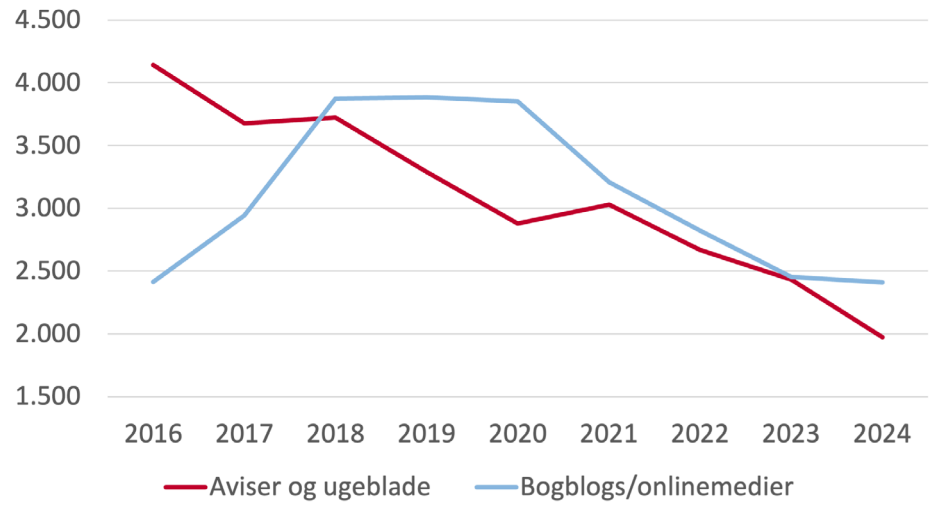
For anmeldelser gælder det, at volumen var højest i 2018, hvor godt 11.500 anmeldelser blev publiceret på tværs af danske medier. Dette tal var i 2024 faldet til godt 5.000, altså et fald på godt 55 %. Volumen i det øvrige litteraturstof var ligeledes højest i 2018, hvor knap 6.000 artikler om bøger blev publiceret. Dette tal var i 2024 halveret. Der er således mindre litteraturstof, inkl. anmeldelser, i danske medier nu end for få år siden. Niveauet for 2024 er for anmeldelser markant lavere end i 2016, mens det for øvrigt litteraturstof er knap så markant. Denne udvikling afspejler således udviklingen i antallet af udgivne titler, der dækkes i danske medier (Figur 3), dvs. at antallet af bogtitler, der dækkes, og mængden af litteraturstof, der udkommer, følges ad.

Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at tendensen (angivet ved de stiplede linjer i Figur 5) for de to kurver ikke er ens. Tendensen for udviklingen i det samlede antal anmeldelser er tydeligt faldende, mens tendensen for øvrige litteraturnyheder også peger på et fald, men det er mindre. Det gennemsnitlige fald pr. år fra 2016 til 2024 var for anmeldelser 5,7 %, mens det for litteraturnyheder var 2,2 %.

At de to kurver falder i forskellige tempi, kan bevirke en forskydning i det indbyrdes forhold mellem anmeldelser og øvrig omtale, så det nu gælder, at anmeldelser har mindre tydelig forrang for andre nyhedsgenrer målt på volumen. Dette ses i Figur 5, hvor de to tendenslinjer nærmer sig hinanden ved udgangen af perioden. Hvis udviklingen fortsætter, kan afstanden mellem anmeldelser og andre nyhedsgenrer mindskes yderligere, hvilket understreger vigtigheden af at betragte litteraturjournalistisk som mere end anmelderi alene. Det skal i den forbindelse bemærkes, at antallet af aktive bogblogs, dvs. en medietype, der tydeligt prioriterer anmelderi over øvrig litteraturjournalistik, var højere i starten af den målte periode, hvilket øjensynligt har bidraget til udviklingen.

Forandringerne kunne således indikere, at de brugerdrevne anmeldelser på fx bogblogs står mindre centralt i dag end tidligere. Det er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at sådanne brugerdrevne anmeldelser i bredere forstand er for nedadgående, da disse kan være rykket til andre platforme, fora og fællesskaber, som fx #BookTook, hvilket den internationale litteratur indikerer (fx Balling & Martens, 2024; Dera, 2024). Med det tilgængelige materiale fra Bogintra kan denne analyse dog ikke belyse dette.

FIGUR 6: OVERSIGT OVER UDVIKLINGEN I ANTAL ANMELDELSER FOR HHV. DE 13 UDVALGTE MEDIER OG TOP-20 BOGBLOGS OG ONLINEMEDIER MED FLEST ANMELDELSER.

Sammenligner man udviklingen i antallet af anmeldelser for de 13 publicistiske medier, som står i centrum i næste del af analysen (del 4.2) og top-20 mest anmeldende bogblogs og onlinemedier (del 4.3) (se også figur 6, 7 og 16) ses et tydeligt fald for begge mediekategorier (Figur 6). Som det fremgår af rapportens næste afsnit, gælder det for aviser og ugeblade, at antallet af anmeldelser er mere end halveret fra 2016 til 2024. Det årlige fald har været stabilt i perioden, hvor aviser og ugeblade i gennemsnit har udgivet 240 færre anmeldelser pr. år.

Antallet af anmeldelser er næsten uændret for de mest aktive bogblogs og onlinemedier fra 2016 til 2024. Den faldende tendens for denne mediekategori skal i stedet forklares med den iøjnefaldende stigning i volumen i årene 2018 til 2020, som blev efterfulgt af en stejl nedgang på vejen tilbage til udgangspunktet. Stigningen omkring 2018 stemmer overens med graferne for udviklingen i antal anmeldelser på tværs af medier i Bogintras database (se figur 2–5) og peger således på, at den høje aktivitet på daværende tidspunkt i høj grad var drevet af bogblogs og onlinemedier, snarere end de publicistiske medier.

Den gennemsnitlige anmeldelsesvolumen for de to mediekategorier var stort set identisk i perioden: aviser og ugeblade udgav 3.091 anmeldelser i gennemsnit pr. år, mens tallet for bogblogs og onlinemedier var 3.095. I begyndelsen af perioden var det aviser og ugeblade, der udgav flest anmeldelser. Dette forhold ændrede sig ligeledes omkring 2018, hvor bogblogs og onlinemedier begyndte at dominere – og har gjort det lige siden.

Samlet set er den faldende tendens altså tydeligst for aviser og ugeblade, mens den for bogblogs og onlinemedier er mindre drastisk. Der er sket en forskydning ift. hvilken medietype, der udgiver flest anmeldelser, da de publicistiske mediers dominans er forsvundet.

4.2 TENDENSER I UDVALGTE PUBLICISTISKE MEDIER

Vi retter nu fokus mod 13 af de største og mest toneangivende danske publicistiske medier: tre landsdækkende dagblade, fire nicheaviser, to tabloidaviser, to lokalaviser og to ugeblade (se Tabel 1).

4.2.1 OPSUMMERING

- Litteraturstoffet – anmeldelser såvel som øvrig omtale af litteratur – stod stærkest i de landsdækkende dagblade og nicheaviserne gennem hele perioden.
- Antallet af anmeldelser faldt på tværs af alle mediegrupperne – det blev fx halveret fra 2016 til 2024 i de landsdækkende dagblade.
- Den overordnede nedgang i de 13 medier flugter med den generelle udvikling i det danske medielandskab.
- Anmeldelsen har ikke samme forrang for det øvrige litteraturstof i de 13 medier, i modsætning til det samlede overblik over danske medier: De landsdækkende aviser under ét publicerer gennemsnitligt flere omtaler end anmeldelser pr. år. Andre journalistiske genrer har dermed også en central rolle i litteraturdækningen i de publicistiske medier.
- Der er tydelige forskelle på de enkelte mediers prioritering af litteraturstoffet: *Weekendavisen* prioriterer anmeldelser, mens *ALT for damerne* næsten udelukkende publicerer omtaler.
- *Politiken* og *Weekendavisen* fremstår som særligt dominerende i litteraturjournalistikken: *Politiken* stod for knap en fjerdedel af den litteraturomtale, som ikke var anmeldelser.
- Over halvdelen af de anmeldte bøger i de 13 medier er skønlitteratur, herunder romaner, noveller samt krimi- og spændingslitteratur.
- Skønlitteraturen anmeldes markant mere end andre typer litteratur, inkl. faglitteratur om politik, økonomi, erhverv, jura, historie, kultur, religion og filosofi.
- Biografier og erindringer dækkes i øvrige nyhedsgenrer næsten dobbelt så meget, som de anmeldes. Det kan indikere, at disse boggenrer oftere giver mere anledning til debat, interviews og øvrig omtale end fx krimier gør.
- I den øvrige litteraturomtale udgør interviews 30 %, når man ser bort fra anmeldelser. Forfattere og andre litterære personligheder er således i høj grad omdrejningspunkt for litteraturjournalistikken.

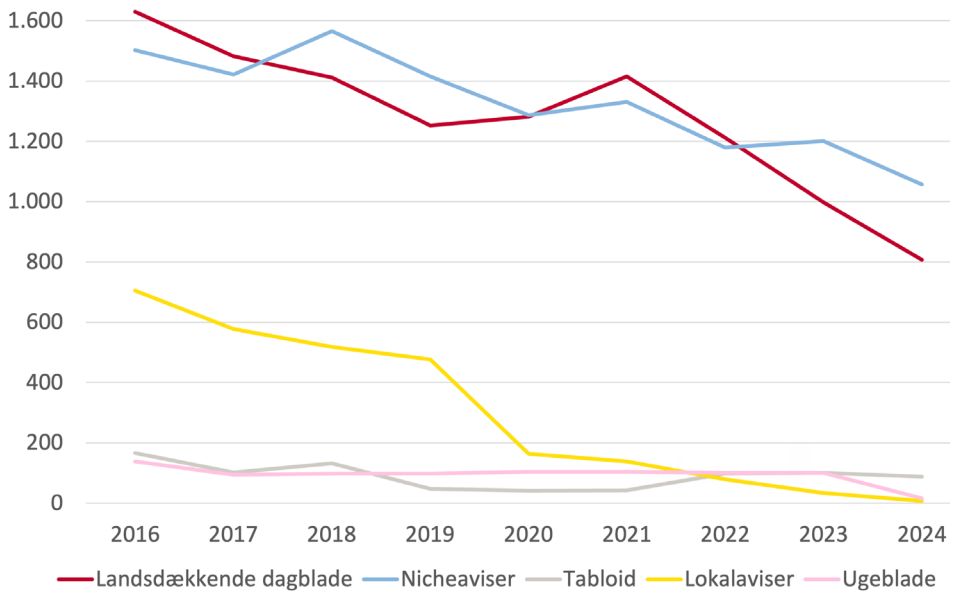
4.2.2 UDVIKLINGEN PÅ TVÆRS AF MEDIEGRUPPER

Figur 7 viser udviklingen i antallet af anmeldelser i perioden 2016–2024, mens Figur 8 viser udviklingen i det øvrige litteraturstof i samme periode.

Samlet set stod litteraturstoffet, inkl. anmeldelser, klart stærkest i de landsdækkende dagblade og nicheaviserne igennem hele perioden. De landsdækkende dagblade udgav i gennemsnit ca. 1.270 anmeldelser og 1.600 artikler pr. år fra 2016 til 2024. De tilsvarende tal for nicheaviserne var ca. 1.300 i begge kategorier. Til sammenligning var tallene for lokalaviser hhv. 300 og 360, mens de for tabloidaviser og ugeblade var endnu lavere.

På tværs af mediegrupperne gælder det imidlertid, at antallet af anmeldelser er faldende, hvilket er en del af den generelle udvikling præsenteret i det forrige delkapitel. For de landsdækkende dagblade er antallet af anmeldelser halveret fra 2016 til 2024. Eksempelvis udgav *Politiken* i 2016 732 anmeldelser, hvilket nærmer sig de 807 anmeldelser, som blev udgivet af de tre landsdækkende dagblade *tilsammen* i 2024. Hvert enkelt landsdækkende dagblad har næsten halveret antallet af anmeldelser fra 2016 til 2024, men den faldende tendens er størst for *Politiken* efterfulgt af *Berlingske* og *Jyllands-Posten*.

FIGUR 7: UDVIKLINGEN I ANTAL ANMELDELSER I DE STØRSTE DANSKE MEDIER 2016–2024 FORDELT PÅ FEM HOVEDKATEGORIER (MEDIEGRUPPER).

Med en nedgang på knap 30 % for nicheaviserne er faldet mindre, omend fortsat markant. For *Weekendavisen* og *Kristeligt Dagblad* flugter nedgangen med det samlede fald for mediegruppen. *Børsens* fald (74,5 %) er markant højere, men det absolutte antal anmeldelser er også betydeligt lavere end for de øvrige medier: *Børsen* gik således fra 55 anmeldelser i 2016 til 14 i 2024, hvilket understreger, at avisen ikke har karakter af en kulturavis. Til sammenligning faldt antallet af anmeldelser i *Weekendavisen* fra 666 til 450, mens Information faldt fra 335 til 272, hvilket for førstnævnte svarer til 32 %

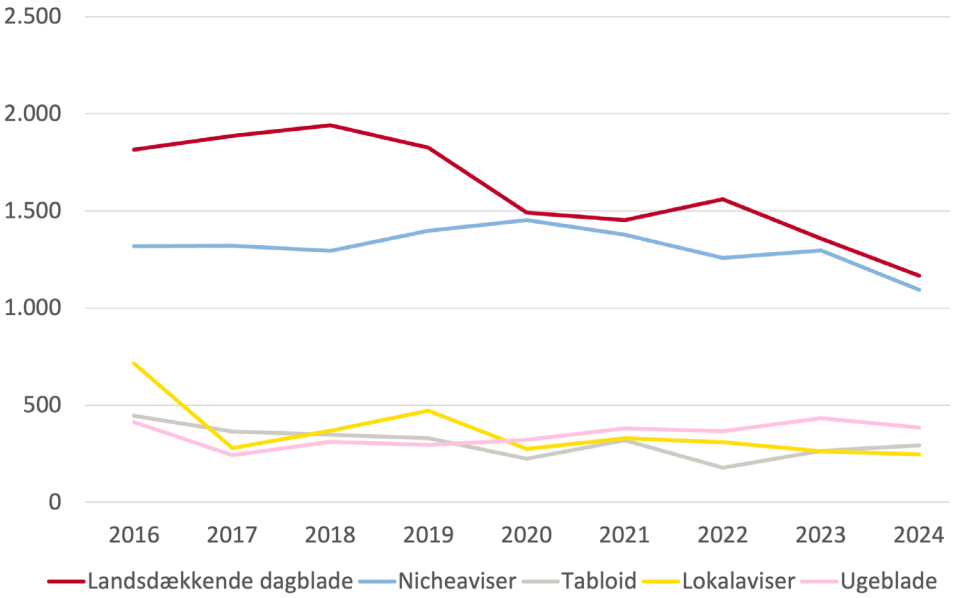
og for sidstnævnte til 19 %. Selvom tallene varierer fra år til år for samtlige aviser, er tendensen tydeligt nedadgående for både *Weekendavisen* og *Kristeligt Dagblad* – som ligeledes er to af de førende kulturaviser (se Figur 11) – mens den for *Børsen* og *Information* er relativt stabil.

Tendensen for tabloidaviser og ugeblade er relativt stabil og næsten indbyrdes identisk, mens den for lokalaviser er nedadgående. Det skal her bemærkes, at *B.T.* i perioden samlet udgav 9 anmeldelser og dermed ikke kan betragtes som et anmeldende medie. Dvs., at det reelt er *Ekstra Bladet*, der driver tabloidmediegruppen i Figur 7.

Figur 8 viser udviklingen for øvrig omtale af litteraturstof. Som på anmeldelsesområdet gælder det, at de landsdækkende dagblade samt nicheaviserne har en tydelig dominans over de øvrige mediegrupper. Det er endvidere bemærkelsesværdigt, at de forskelle i volumen i forholdet mellem anmeldelser og øvrigt litteraturstof, som fremgik af det totale overblik (fx Figur 5), ikke gør sig gældende, når man fokuserer på de 13 udvalgte medier. Fx har de landsdækkende dagblade i gennemsnit publiceret 1.610 artikler om litteratur årligt, som ikke var anmeldelser, mens antallet af anmeldelser var 1.276 i gennemsnit (se Figur 9 for et samlet overblik over litteraturdækningen i dagbladene på tværs af anmelder og omtale). Dette står i kontrast til det overordnede billede, som viser, at der generelt publiceres markant flere anmeldelser end øvrige litteraturartikler på tværs af danske medier. Samtidig bekræfter det pointen om, at andre journalistiske genrer end anmeldelsen længe har haft en central rolle i litteraturdækningen hos de publicistiske medier. Dog er de 334 flere litteraturartikler end anmeldelser ikke udtryk for en markant forskel, hvilket indikerer, at de landsdækkende dagblade har en relativt afbalanceret litteraturdækning set fra et journalistisk genreperspektiv. Det samme gælder for lokalaviser, som i gennemsnit har anmeldt og omtalt litteratur nogenlunde lige meget de forgangne ni år.

For nicheaviser har litteraturdækningen også været genremæssigt afbalanceret i perioden, dog med en lille overvægt af anmeldelser (1.328 anmeldelser og 1.312 øvrige litteraturartikler).

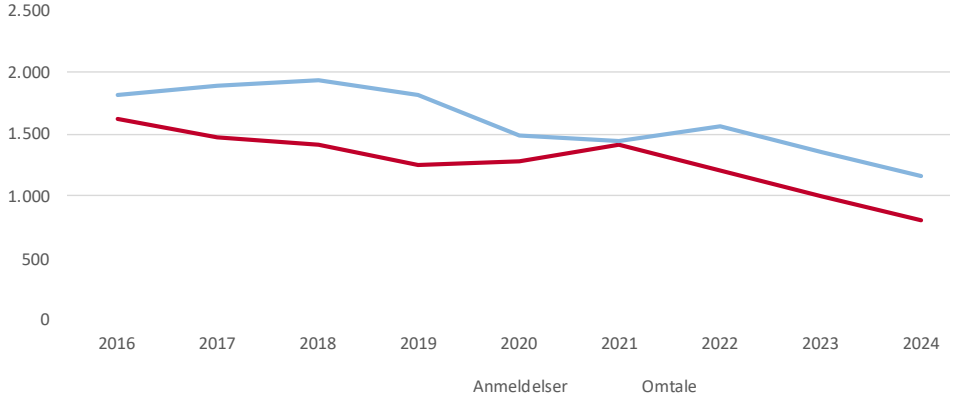
FIGUR 8: UDVIKLINGEN I ANTAL ØVRIGE ARTIKLER OM LITTERATUR (OMTALE) I DE STØRSTE DANSKE MEDIER 2016–2024 FORDELT PÅ FEM HOVEDKATEGORIER (MEDIEGRUPPER).

For tabloidaviser og ugeblade er forskellen mere markant, idet begge mediegrupper i gennemsnit dækker litteraturen i øvrige artikeltyper knap tre gange så meget, som de anmelder den. Der er således større fokus på debat, interviews og lignende end på anmeldelser i denne type medier. Det er mindre overraskende, givet mediernes overordnede profiler, men ikke desto mindre et eksempel på, at den brede tendens eller forforståelse, hvor anmeldelsen har klart forrang på tværs af danske medier, ikke nødvendigvis gælder alle medietyper.

For de landsdækkende dagblade er der sket et fald i antallet af litteraturomtaler fra 1.816 i 2016 til 1.157 i 2024, svarende til 36%. Faldet for nicheaviser er på ca. 17% i samme periode, mens det samlet for de tre resterende mediegrupper var på 41%.

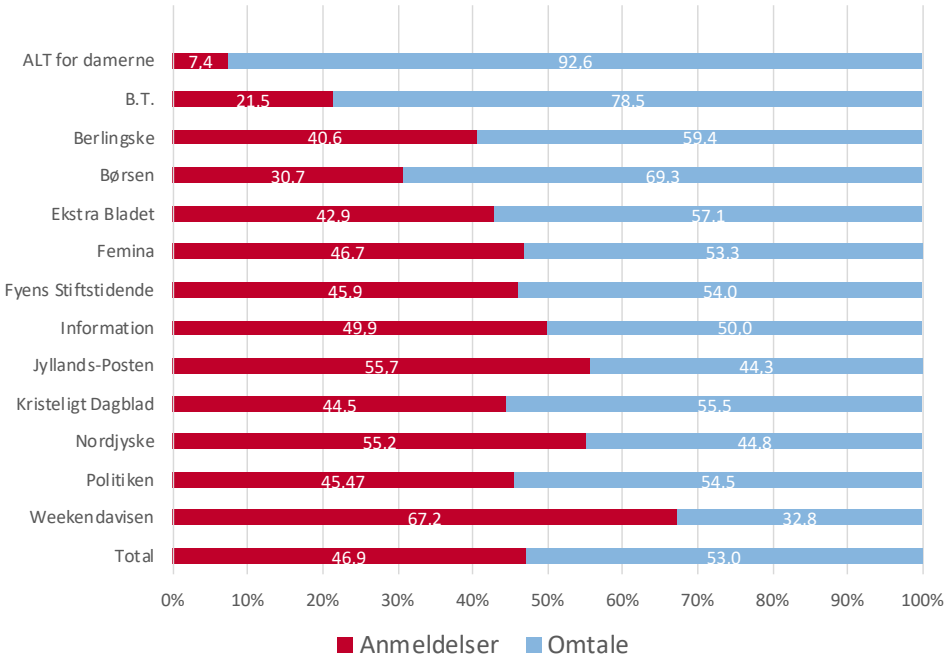
FIGUR 9: UDVIKLINGEN I DE LANDSDÆKKENDE DAGBLADES LITTERATURDÆKNING 2016-2024.

4.2.3 UDVALGTE MEDIERS PROFILER

Figur 10 viser fordelingen af anmeldelser og øvrig omtale af litteratur i de 13 udvalgte medier. På tværs af medierne er fordelingen næsten lige, da omtale af litteratur udgør 53% og anmeldelser 47%. Som beskrevet oven for, fremstår litteraturdækningen dermed samlet set afbalanceret på tværs af disse medier, og anmeldelsens markante forrang for det øvrige litteraturstof i det brede billede gælder altså ikke i de mest læste og dagsordensættende danske medier.

FIGUR 10: FORDELINGEN AF ANMELDELSER OG ØVRIG OMTALE AF BOGTITLER I UDVALGTE MEDIERS LITTERATURDÆKNING I PERIODEN 2015–2024.

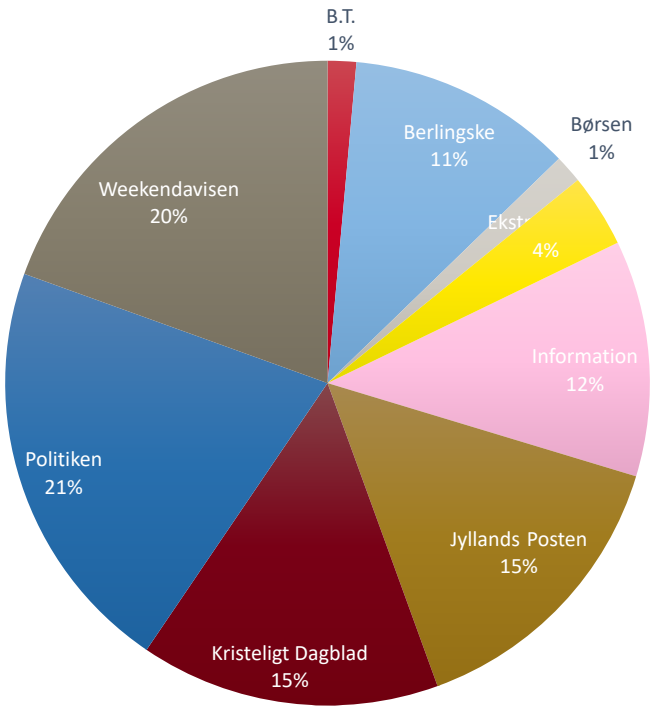

Der er dog tydelige forskelle på, hvordan de enkelte medier prioriterer litteraturstoffet. *Weekendavisen* har fx en mere klassisk kulturprofil, hvor anmeldelsen har en helt central placering, hvorimod *Alt for damerne* tilgår litteraturen via andre journalistiske genrer, hvilket formentlig kan forklares med bladets livsstilsprofil. Dog er *Feminas* fordeling næsten ligelig, selvom ugebladets profil ligner *Alt for damernes*. Det er værd at bemærke, at kun tre medier udgiver flere anmeldelser end øvrig litteraturomtale: *Weekendavisen*, *Jyllands-Posten* og *Nordjyske*. De resterende medier prioriterer i varierende grad det øvrige litteraturstof over anmeldelser.

Prioriteringen af omtale er særligt tydelig for tabloidaviserne, dog mest for *B.T.* og i mindre grad for *Ekstra Bladet*. *Kristeligt Dagblads* og *Politikens* fordeling var næsten identisk i perioden, mens *Børsen* og *Berlingske* i tydeligere grad prioriterede omtale over anmeldelser. *Informations* dækning er ligeligt fordelt mellem anmeldelser og omtale.

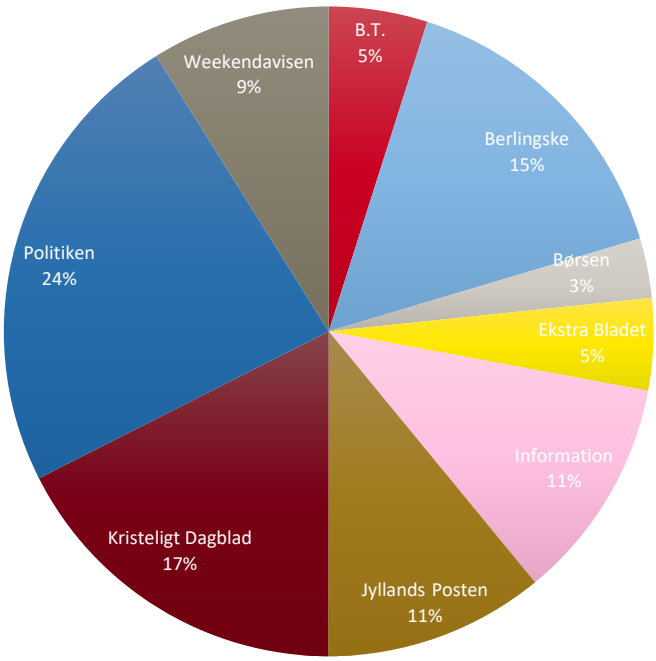
Ser man bort fra lokalaviser og ugeblade og betragter den indbyrdes fordeling af anmeldelser publiceret af de landsdækkende dagblade, nicheaviserne samt tabloidaviserne, fremstår to dagblade særligt dominerende (Figur 11). Med en andel på hhv. 21 og 20 % af de udgivne anmeldelser i perioden, er *Politiken* og *Weekendavisen* de mest markante. *Kristeligt Dagblad* og *Jyllands-Posten* stod hver især for 15 %, efterfulgt af *Information* og *Berlingske* med hhv. 12 og 11 %. *Børsen* samt tabloidaviserne stod til sammen for ca. 6 %.

FIGUR 11: ANDELEN AF ANMELDELSER FORDELT PÅ DE NI LANDSDÆKKENDE AVISER 2015-2024.

Rettes fokus i stedet på den indbyrdes fordeling af det øvrige litteraturstof de ni landsdækkende medier imellem ses en række forskydninger, som mest iøjnefaldende tydeliggør *Politikens* position som det mest dominerende medie med en andel på knap en fjerdedel af litteraturomtalen (se Figur 12). Disse tal understøtter *Politikens* profil som en kulturavis, idet hver fjerde artikel om litteratur, som ikke er en anmeldelse, altså kan læses der.

FIGUR 12: ANDELEN AF ARTIKLER MED OMTALE AF LITTERATUR FORDELT PÅ 9 LANDSDÆKKENDE AVISER 2015-2024.

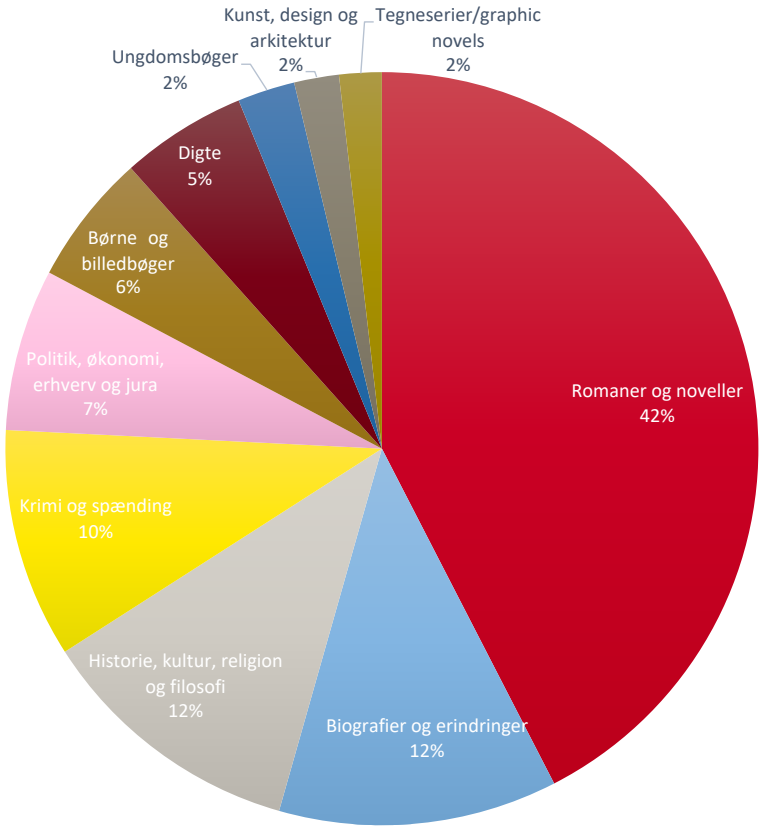

4.2.4 DÆKNINGEN AF LITTERÆRE GENRER

Figur 13 viser, hvilke litteraturkategorier der blev anmeldt mest af de 13 udvalgte medier i perioden 2015-2024. Kategorierne er defineret af Bogintra og fokuserer delvist på litterære genrer (fx kategorierne 'Romaner og noveller' samt 'Digte') og delvist på bøgernes indhold, angivet som emner eller temaer (fx samlekategorierne 'Politik, økonomi, erhverv og jura' samt 'Historie, kultur, religion og filosofi').

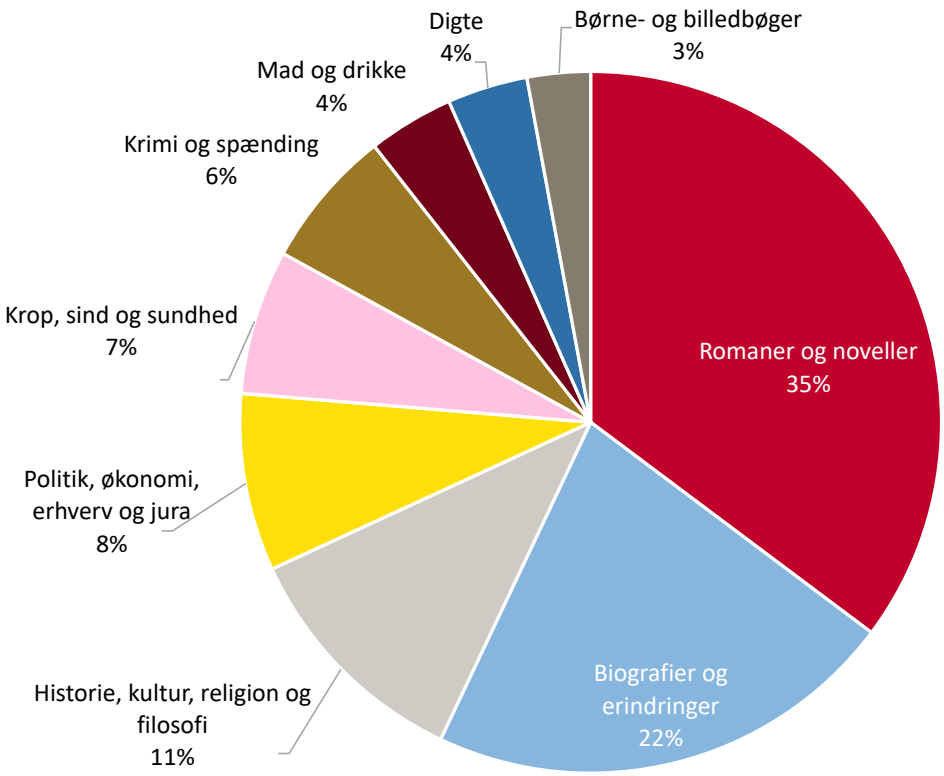
De skønlitterære genrer, herunder romaner, noveller, krimi- og spændingslitteratur, var samlet set den klart mest anmeldte kategori i de 13 medier, idet over halvdelen af anmeldelserne i perioden omhandlede denne type bøger. Det afspejler danskernes præferencer, hvor skønlitteratur er mest populær – fra kriminalromaner over samtidsromaner og klassikere til historiske romaner og gysere (Ørmen, 2023, p. 26). Skønlitteraturen blev anmeldt markant mere end andre typer litteratur, inkl. faglitteratur om politik, økonomi, erhverv, jura, historie, kultur, religion og filosofi. Bøger om disse emner var omdrejningspunkt for 15 % af anmeldelserne i perioden. 12 % af anmeldelserne handlede om biografier og erindringer, dvs. genrer der typisk kategoriseres som faglitteratur, mens digte og børne- og billedbøger blev anmeldt i hhv. 5 og 6 % af anmeldelserne. Kun 2 % af anmeldelserne i perioden handlede om ungdomsbøger, hvilket kan være med til at forklare, at unge ikke ser disse medier som et sted, hvor de kan finde inspiration til litteratur, uagtet at de læser en bred vifte af genrer, men i højere grad orienterer sig mod forskellige digitale fora (Ørmen, 2023), jf. også den kvalitative analyse.

FIGUR 13: DE 10 MEST ANMELDTE KATEGORIER I DE 13 UDVALGTE MEDIER I PERIODEN 2015–2024.

Figur 14 viser, hvordan det øvrige litteraturstof i de 13 medier var fordelt på tværs af samme litterære kategorier i perioden. Mest bemærkelsesværdigt er det, at biografier og erindringer blev dækket i øvrige nyhedsgenrer næsten dobbelt så meget, som de blev anmeldt. Det indikerer, at biografier og erindringer oftere giver anledning til debat, interviews og øvrig omtale, end det er tilfældet for fx krimier. Dette uddybes i den kvalitative analyse, som viser, at det ikke var de samme bogtitler, der blev anmeldt og omtalt mest i perioden, og at personorienteret litteratur havde en tendens til at blive omtalt mere, mens kriminalromaner 'kun' blev anmeldt.

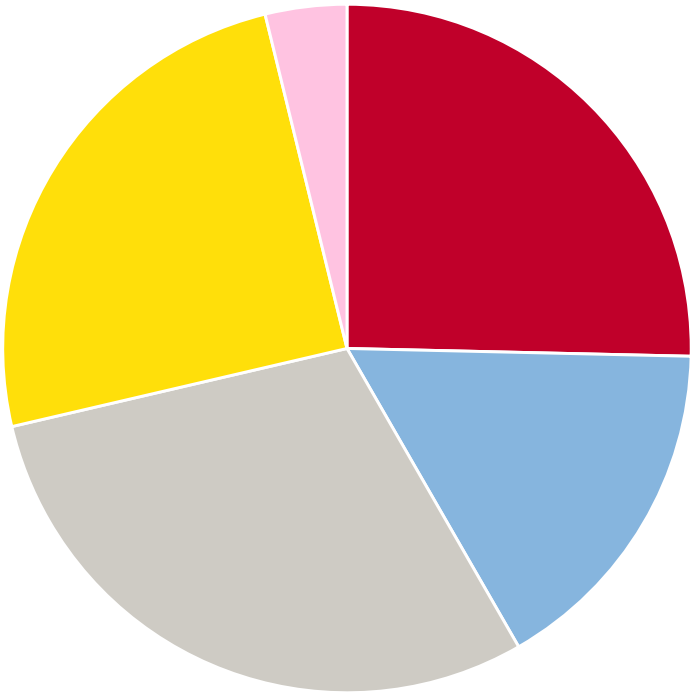
FIGUR 14: DE 10 MEST OMTALTE LITTERATURKATEGORIER I DE 13 UDVALGTE MEDIER I PERIODEN 2015–2024.

4.2.5 JOURNALISTISKE GENRER I LITTERATURDÆKNINGEN

Som beskrevet begrænser danske mediers dækning af litteratur sig ikke til anmelderi alene. Det gælder særligt for de mest toneangivne og dagsordensættende publicistiske medier, som i høj grad dækker litteraturen gennem andre journalistiske genrer. Dette litteraturstof (eller omtale) fordeler sig på fire overordnede journalistiske genrekategorier (se Figur 15).

FIGUR 15: FORDELINGEN AF ØVRIGT LITTERATURSTOF (OMTALE) I DE 13 MEDIER PÅ TVÆRS AF JOURNALISTISKE GENRER I PERIODEN 2015–2024.

Interviews udgør 30 % af litteraturomtalen, når man ser bort fra anmeldelser. Denne genrebetegnelse dækker her både over kortere forfatterinterviews og længere feature-interviews, typisk i forbindelse med bogudgivelser eller fødselsdage. At denne genre er så relativt dominerende tydeliggør, at omdrejningspunktet for litteraturjournalistikken er mere end enkelte bogtitler alene: Forfattere og andre litterære personligheder er også i fokus, hvilket peger på den bredere personalisering og celebrificering af kulturjournalistikken, som anden forskning også har pointeret (fx Kristensen, 2021, 2027; Purhonen et al., 2018; Whipple, 2022). Blandt de mest interviewede personer i perioden var danske forfattere og kulturpersonligheder som Jørgen Leth, Jussi Adler-Olsen, Knud Romer, Leonora Christina Skov og Svend Brinkmann. Nogle af disse forfatter står bag de mest anmeldte titler gennem tiåret, fx Leonora Christina Skov og Jussi Adler-Olsen (se den kvalitative analyse), mens andre udmærker sig ved at være meget synlige stemmer i offentligheden generelt, fx Jørgen Leth, Knud Romer og Svend Brinkmann.

Vigtigheden af personerne bag og omkring bøgerne fremgår endvidere af kommentargenrens relativt store omfang. Cirka en sjettedel af det øvrige litteraturstof var kommentarer eller essays – enten *om* specifikke bogtitler eller litterære personligheder eller *af* litterære personligheder, typisk forfattere. Blandt de mest aktive stemmer i perioden var Christian Mørk, Harald Voetmann, Kasper Colling Nielsen, Madame Nielsen og Peder Frederik Jensen.

En fjerdedel af litteraturstoffet falder under kategorien "Artikel", hvilket indbefatter en række forskellige artikeltyper fra baggrundsartikler og nyheder til reportager, analyser

og features. En anden fjerdedel var notitser, dvs. korte omtaler af bogtitler eller litterære navne. Endelig faldt 4 % under kategorien "Andet", som er uddrag fra bøger, fx et kapitel som led i bogens promovering, samt konkurrencer (næsten alle i lokaviser) med mulighed for at vinde præmier.

4.3 BOGBLOGS OG ONLINEMEDIER

Vi retter nu fokus mod blogsfæren samt det brede udsnit af onlinemedier med varierende interesse for litteratur.[5]

4.3.1 OPSUMMERING

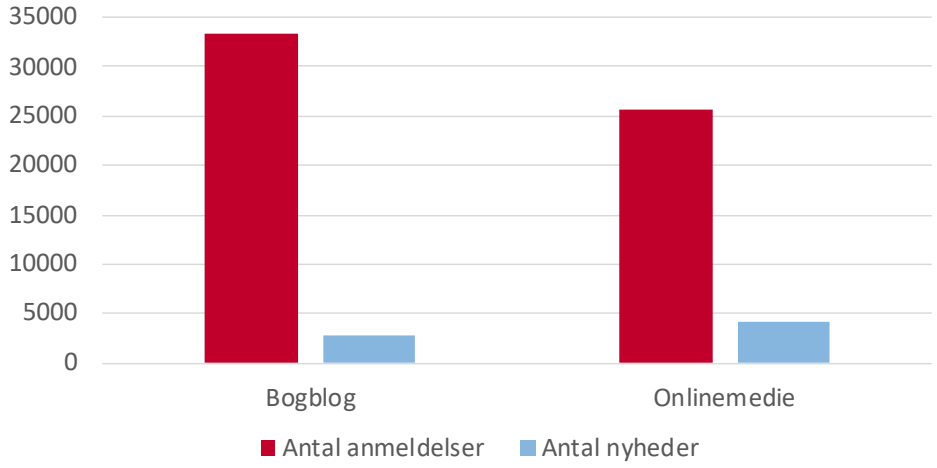
- Bogblogs og onlinemedier udgav samlet i perioden 2015-2024 knap 57.000 anmeldelser og 7.000 artikler med litteraturomtale.
- De mange anmeldelser understreger kontrasten til de publicistiske landsdækkende aviser, som har et langt større fokus på den øvrige litteraturjournalistik.
- Blandt de mange bogblogs og onlinemedier i det danske medielandskab har kun få en betydelig rolle målt på antal anmeldelser.
- Disse få centrale bogblogs/onlinemedier har til gengæld vist sig levedygtige over tid i et ellers flygtigt medielandskab.
- Databasens inddeling i bogblogs og onlinemedier viser vanskeligheden ved at trække grænser mellem professionelle og brugerdrevne sites, da flere frivilligt drevne blogs/onlinemedier har en næsten institutionaliseret og semiprofessionel karakter.
- Litteraturen rates – og anmeldes – typisk positivt af publicistiske medier og især af bogblogs og onlinemedier.

4.3.2 ANMELDELSER I FOKUS PÅ BLOGS OG ONLINE

Figur 16 viser fordelingen af anmeldelser og omtale for hhv. bogblogs og onlinemedier. Bogblogs er i Bogintras data defineret ved typisk at være drevet af en enkeltperson eller få personer med fokus på anmeldelser, mens onlinemedier er en bredere kategori, som indbefatter større, professionaliserede blogmedier og onlinemagasiner med en mere publicistisk karakter, flere forskellige anmeldere samt en redaktion. Grænsen mellem de to medietyper er imidlertid flydende, hvorfor distinktionen er vejledende.

[5] Denne del af analysen omfatter ikke profiler på sociale medier, da de fylder meget lidt i Bogintras database.

FIGUR 16: ANTAL ANMELDELSER OG ØVRIGE ARTIKLER MED OMTALE AF LITTERATUR I MEDIETYPERNE BOGBLOG OG ONLINEMEDIE I PERIODEN 2015-2024.

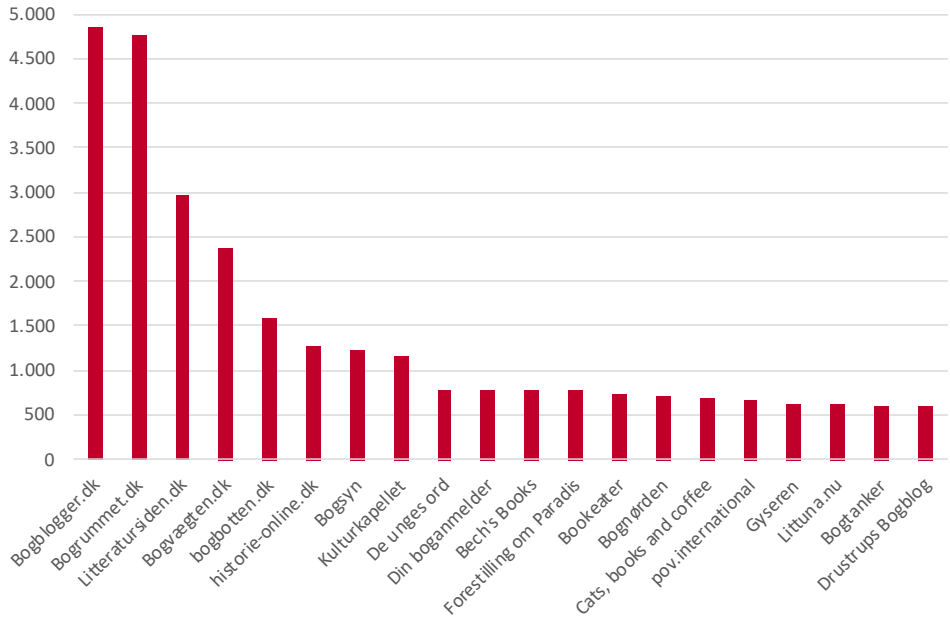
Bogblogs udgav i gennemsnit 3.268 anmeldelser om året i perioden 2015-2024, mens onlinemedier udgav 2.431. Til sammenligning udgav landsdækkende dagblade og niche-aviserne henholdsvis 1.276 og 1.328 anmeldelser i perioden 2016-2024 (se også Figur 6). Selvom tallene ikke er fuldstændig sammenlignelige, er det tydeligt, at bogblogs og onlinemedier har en markant samlet tilstedeværelse i det danske medielandskab på anmeldelsesområdet. Det er ikke tilfældet for det øvrige litteraturstof, som tydeligvis er de publicistiske mediers domæne.

4.3.3 DE MEST AKTIVE BLOGS OG ONLINEMEDIER

Figur 17 viser de 20 mest aktive bogblogs og onlinemedier målt på antal anmeldelser i perioden. De tre mest aktive medier, *Bogblogger.dk*, *Bogrummet.dk* og *Litteratursiden.dk*, er alle kategoriseret som onlinemedier, mens det fjerdemest aktive medie, *Bogvægten.dk*, er kategoriseret som en bogblog.[6] De to mest aktive medier målt på anmeldelser har en klar dominans over de resterende i top-20, hvilket antyder en lang hale-effekt, som desuden gentages, når man måler på øvrigt litteraturstof (Figur 18). De to onlinemedier har formået at overleve i mere end to årtier trods den flygtighed, som ellers ofte kendetegner denne medietype – *Bogblogger.dk* blev etableret i 2007 og *Bogrummet.dk* i 2001, og begge drives på frivillig basis af litteraturentusiaster. Vi vender tilbage til disse to online-medier i de kvalitative analyser. Litteraturstoffet generelt, inkl. anmeldelser, er altså koncentreret på relativt få bogblogs og onlinemedier.

[6] I modsætning til de andre bogblogs og onlinemedier blev *Litteratursiden.dk* startet i 2002 med offentlig støtte fra Slot- og Kulturstyrelsen som bibliotekernes fælles digitale litteraturtilbud. Sitet blev lukket 1. juli 2024, men indholdet kan fortsat tilgås (https://litteratursiden.dk/om-litteratursidendk). Selvom *Bogvægten.dk* er kategoriseret som en bogblog, er det også et fællesskab af litteraturkyndige, typisk med en reel litteraturfaglig ekspertise, bl.a. baseret på uddannelse og/eller erhvervserfaring (https://www.bogvaegten.dk/bogvaegtens-anmeldere/).

FIGUR 17: TOP-20 BOGBLOGS OG ONLINEMEDIER, SOM UDGAV FLEST ANMELDELSER I PERIODEN 2015-2024.

Adskiller man bogblogs og onlinemedier og fokuserer på top-10 målt på antal anmeldelser, fremgår det, at onlinemedierne er de mest markante, både i antal og anmeldelsesvolumen (se Tabel 2 og 3). De to mest aktive onlinemedier udgav hver næsten dobbelt så mange anmeldelser som den mest aktive bogblog. Det kan fremstå modsætningsfyldt, når figur 16 viste, at bogsblogs samlet set publicerede flest anmeldelser, men det bekræfter netop, at få medier driver formidlingen. Det skal naturligvis også ses i lyset af, at disse onlinemedier typisk enten er mere institutionaliserede (fx *Pov.international*) eller fællesskaber, hvor flere bidrager til at anmelde og drive mediet (fx *Bogblogger.dk*), dvs. har større kapacitet til at anmelde og dermed større volumen i antallet af anmeldelser.

TABEL 2: TOP-10 BOGBLOGS MED FLEST ANMELDELSER 2015-2024.

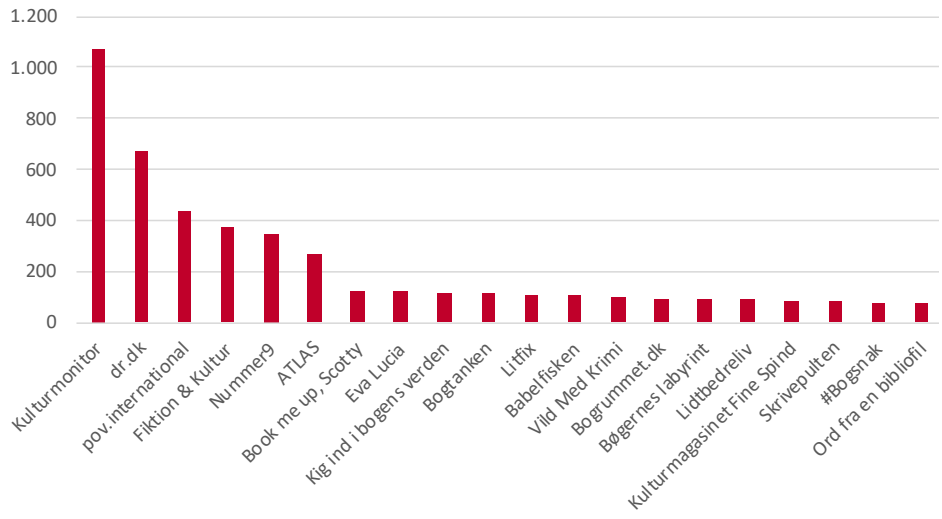
	NAVN	ANTAL ANMELDELSER
1	Bogvægten.dk	2364
2	Bogsyn	1217
3	Bech's Books	767
4	Forestilling om Paradis	767
5	Bognørden	708
6	Cats, books and coffee	695
7	Gyseren	627
8	Bogtanker	606
9	Drustrups Bogblog	588
10	Findals krimiside	531

TABEL 3: TOP-10 ONLINEMEDIER MED FLEST ANMELDELSER 2015-2024.

	NAVN	ANTAL ANMELDELSER
1	Bogblogger.dk	4842
2	Bogrummet.dk	4750
3	Litteratursiden.dk	2957
4	bogbotten.dk	1580
5	historie-online.dk	1263
6	Kulturkapellet	1162
7	De unges ord	778
8	Din boganmelder	770
9	Bookeater	727
10	pov.international	662

Figur 18 viser de 20 mest aktive bogblogs og onlinemedier målt på antal udgivne artikler om litteratur, som ikke var anmeldelser. Her tilhører de øverste seks kategorien online-medier, efterfulgt af fem bogblogs. Afstanden mellem top-6 og resten er markant og understreger igen en tydelig koncentration i toppen. *Kulturmonitor* er det klart mest aktive onlinemedie, efterfulgt af *dr.dk* og *pov.international* – dvs. onlinemedier, som alle har en publicistisk profil i modsætning til flere af de brugerdrevne litteraturfællesskaber online. Det skal bemærkes, at *Kulturmonitor*, etableret i 2019 og opkøbt af Politiken Nicher i 2022, samlet udgav knap 1.100 artikler om litteratur i de fem år af den undersøgte periode, hvor mediet har eksisteret, mens de landsdækkende dagblade og nicheaviserne udgav knap 3.000 artikler *hvert* år i det analyserede tiår (se Tabel 5). Det peger igen på, at trods fremvæksten af både nye digitale kulturmedier med professionel journalistik om litteratur og brugerdrevne fora dominerede de etablerede dagblade litteraturstoffet i Danmark i perioden.

FIGUR 18: TOP-20 BOGBLOGS OG ONLINEMEDIER, SOM UDGAV FLEST ARTIKLER MED OMTALE AF LITTERATUR I PERIODEN 2015-2024.

[7] Se https://jppol.dk/pressemeddelelser/politiken-nicher-koeber-kulturmonitor/.

TABEL 4: TOP-10 BOGBLOGS MED MEST OMTALE AF LITTERATUR, 2015-2024.

	NAVN	ANTAL ARTIKLER
1	Book me up, Scotty	123
2	Eva Lucia	121
3	Kig ind i bogens verden	116
4	Bogtanken	111
5	Litfix	108
6	Vild Med Krimi	99
7	Bøgernes labyrint	88
8	Lidtbedreliv	85
9	Skrivepulten	80
10	Ord fra en bibliofil	73

TABEL 5: TOP-10 ONLINEMEDIER MED MEST OMTALE AF LITTERATUR, 2015-2024.

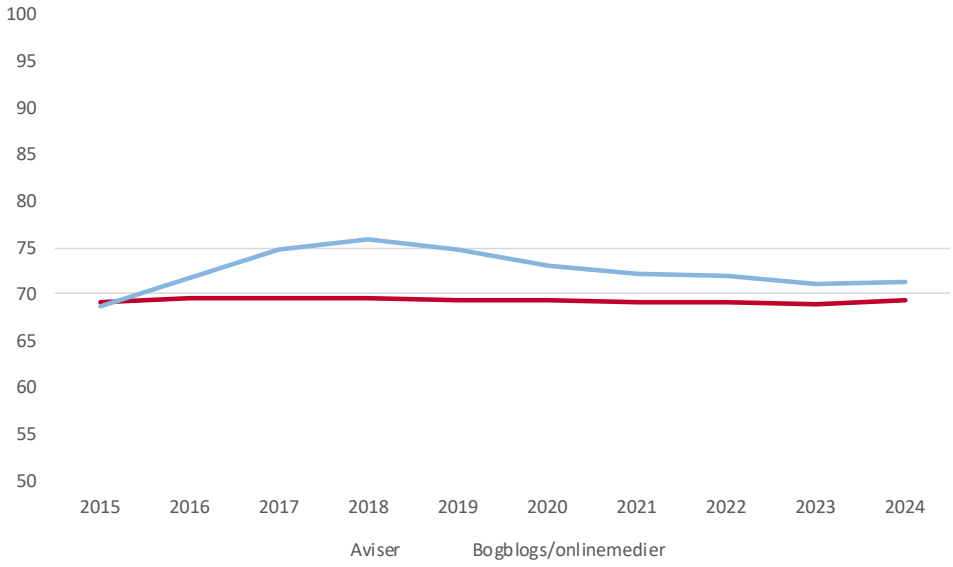
	NAVN	ANTAL ARTIKLER
1	Kulturmonitor	1073
2	dr.dk	672
3	pov.international	439
4	Fiktion & Kultur	375
5	Nummer9	350
6	ATLAS	266
7	Babelfisken	105
8	Bogrummet.dk	91
9	Kulturmagasinet Fine Spind	82
10	#Bogsnak	75

4.3.4 RATINGS PÅ TVÆRS AF PUBLICISTISKE MEDIER OG BOGBLOGS/ONLINE MEDIER

Denne sidste del af den kvantitative analyse fokuserer på de ratings og dermed den numeriske 'værdi', som ofte knytter sig til litteraturanmeldelser. Figur 19 viser den vægtede gennemsnitlige rating af bogtitler pr. år for hhv. de 13 udvalgte publicistiske medier og top-20 mest anmeldende bogblogs og onlinemedier på den skala fra 1-100, som Bogintra opererer med (inklusiv databasens estimater for anmeldelser uden ratings, fx *Information*).

For samtlige medier gælder det, at anmeldelserne generelt var mere positive end negative, idet ingen medier lå under 50 i gennemsnit. Avisernes og ugebladenes rating lå stabilt på 69,3 i gennemsnit gennem alle årene uden synlige udsving. Bogblogs og onlinemedier havde ligeledes relativt stabile ratings (72,5), om end med en smule mere udsving – igen omkring 2018, hvor det høje aktivitetsniveau øjensynligt var ledsaget af en generel litterær begejstring, angivet ved det hidtil højeste årsgennemsnit på 75,9. Selvom tallene peger på betydelig stabilitet over tid i den gennemsnitlige rating, kan datamaterialet ikke sige noget om forandringer over tid i anvendelsen af meget lave eller meget høje ratings.

FIGUR 19: OVERSIGT OVER UDVIKLINGEN I ANMELDELSERNES GENNEMSNITLIGE RATING AF BOGTITLER PR. ÅR ANGIVET PÅ EN SKALA FRA 0 TIL 100.

Internt blandt aviser og ugeblade var ugebladene, som generelt havde få anmeldelser, mest positive samlet i perioden (*Femina* med et gennemsnit på 75,7 og *ALT for damerne* 74,1), mens dagbladene, nicheaviserne, lokalaviserne og tabloidaviserne ratede ens. *Weekendavisen* havde den laveste gennemsnitlige rating på 66,5, mens *Berlingskes* var på godt 70. Selvom der altså er mindre forskelle, er udsvingene så små, at de vurderes ikke at have reel betydning.

For bogblogs og onlinemedier var udsvingene større. De mest positive medier havde en gennemsnitlig rating på over 80 (*fx De unges ord*, *Drustrups Bogblog*, *Din boganmelder*) med *Forestilling om Paradis* som den klart mest positive blog (med en rating på 87,3 i gennemsnit). De laveste gennemsnitlige ratings for bogblogs og onlinemedier var omkring 65–67, hvor *Bogvægten.dk* havde det for perioden laveste gennemsnit (65,3).

Der var således hverken en stigende eller faldende tendens på tværs af de forskellige medier i perioden i deres numeriske værditilskrivning, men bogblogs og onlinemedier var generelt mere positive i deres ratings end de publicistiske medier. Det kan ses

i sammenhæng med de forskellige kritiske aktører, der er tilknyttet de forskellige medietyper. Især bogblogs men også nogle onlinemedier tager afsæt i frivillighed, lystlæsning og en forkærlighed for (bestemte typer) litteratur og deraf potentielt også en tendens til at anmelde bøger, som anmelderne godt kan lide (se også den kvalitative analyse). De publicistiske mediers valg af litteratur til anmeldelse er forbundet med andre hensyn, fx den servicefunktion, som anmeldelsen udfylder i forhold til at vejlede kultur- og mediebrugerne i deres litteraturbrug og deraf et behov for at tilbyde et litteraturmix, der passer til mediets egne brugere; en titels nyhedsværdi og deraf potentiale til at blive en populær og vigtig bog; men også andre forhold såsom hvilke anmeldere der har den faglige kompetence til at anmelde bestemte titler eller typer litteratur (se Chong, 2020). På tværs af de forskellige medietyper er det således forskellige parametre, der påvirker anmeldernes varetagelse af gatekeeperrollen, hvilket kan være med til at forklare, hvorfor bogblogs og onlinemedier er lidt mere positive i deres ratings end de publicististiske medier.

5 DE 20 MEST OMTALTE OG ANMELDTE BØGER

Den følgende kvalitative analyse fokuserer på de 20 bogtitler, der i perioden 2015-2024 fik henholdsvist mest omtale og mest kritisk opmærksomhed i form af anmeldelser på tværs af mediebilledet bredt. Vi fokuserer særligt på, om disse titler også havde de 13 udvalgte mediers bevågenhed, dvs. hvorvidt disse medier spejler eller adskiller sig fra tendenser på tværs af det brede mediebillede, når det kommer til de mest synlige bogtitler.

5.1 KVALITATIVT OVERBLIK

- Top-20 over mest omtalte og mest anmeldte titler er et mikrokosmos for de bredere tendenser på tværs af materialet.
- De tre mest omtalte titler gennem tiåret er Morten Skjoldagers *Syv år for PET: Jakob Scharfs tid* (2016), Leonora Christina Skovs *Den, der lever stille* (2018) og Katherine Diez' *I egen barm* (2024).
- De tre mest anmeldte titler gennem tiåret er Leonora Christina Skovs *Den, der lever stille* (2018), Malene Sølvstens *Ravnenes Hvisken I* (2016) og Paula Hawkins' *Kvinden i Toget* (2015).
- De mest omtalte titler er typisk danske, mens de mest anmeldte titler ofte også er af engelske eller amerikanske forfattere.
- De mest omtalte bøger er typisk biografier og romaner/noveller, mens de mest anmeldte titler typisk er romaner og krimier.
- Det er typisk ikke de samme titler, der opnår mest omtale og anmeldes mest, da genrerne har forskellige formål, og dermed opnår et bredere spektrum af bøger opmærksomhed på tværs af journalistiske genrer.
- Hvor omtale og anmeldelse af de mest synlige titler ikke nødvendigvis følges ad i det brede mediebillede, gør de det ofte(re) i landsdækkende dagblade og niche-aviser.
- Der er (stor) forskel på, hvilke bøger de publicistiske medier og bogblogs/online-medier interesserer sig for: ungdomsbøger har oftere bogbloggernes opmærksomhed, mens bøger, hvor medierne selv spiller en rolle, gerne opnår betydelig journalistisk opmærksomhed.
- De mest anmeldte bøger rates typisk højt, hvilket kunne pege på en positiv selektionsbias i, hvilke titler der opnår kritisk opmærksomhed.
- Bogblogs anbefaler mere end de analyserer – de er i øjenhøjde med deres (med)læsere og tager afsæt i den umiddelbare oplevelse i en personlig tone.
- Tabloidaviser (eksemplificeret ved *Ekstra Bladet*) anmelder typisk kort og relativt polemisk, mens dagbladene (eksemplificeret ved *Politiken* og *Weekendavisen*) bringer længere, mere analytiske anmeldelser med inddragelse af genre- og stilistiske perspektiver, forfatterskab og/eller samfundsmæssige perspektiver.

5.2 DE 20 MEST OMTALTE TITLER

De 20 titler, der fik mest omtale på tværs af det samlede materiale, er overvejende biografier – om politiske aktører, personer på begge sider af loven, kongelige, sportsudøvere og kulturpersonligheder – samt romaner/noveller, ofte med fokus på personlige historier om identitet, sorg, familierelationer, kvindeundertrykkelse m.m. (se Tabel 6). De eksemplificerer således de bredere tendenser på tværs af de 13 udvalgte medier mht. mest omtalte litteraturgenrer (se Figur 14). Titlerne er kendetegnet ved at være skrevet af danske forfattere, idet listen kun omfatter én oversat titel (Michelle Obamas biografi, *Min Historie*, 2019).

Disse 20 mest omtalte titler blev alle anmeldt i langt mindre grad. En – væsentlig – forklaring kan være, at et publicistisk medie typisk kun vil anmelde en titel én gang, men godt kan bringe flere artikler om samme bog, fx et forfatterinterview, en nyhedsartikel om bogsalget og/eller debatstof. I det lys er tal for omtale og tal for anmeldelser for samme bogtitel ikke fuldstændig sammenlignelige. En anden forklaring kan være, som også vist i Figur 16, at anmeldelser især dominerer over omtale i bogbloguniverset og i forskellige onlinemedier, som desuden kan have flere anmeldelser af samme titel. Det bliver yderligere tydeligt i analysen nedenfor af de 20 mest *anmeldte* titler.

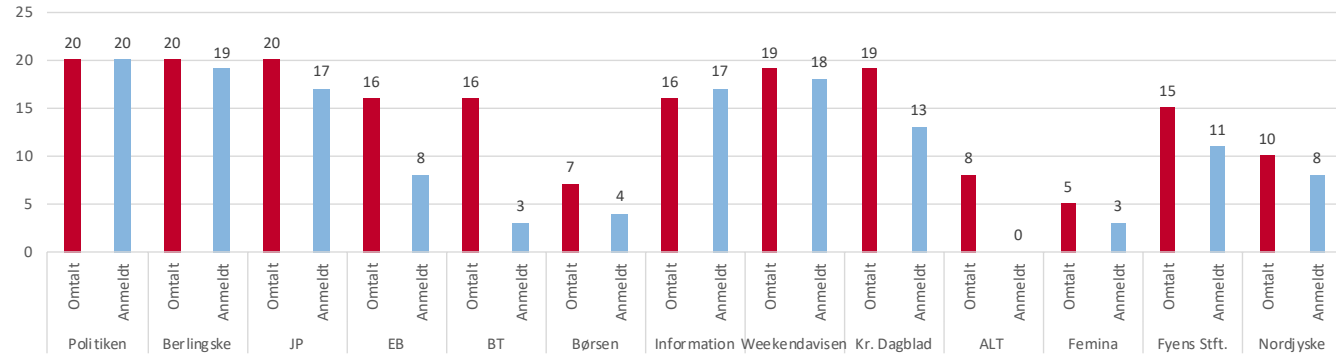
TABEL 6: DE 20 MEST OMTALTE BØGER 2015-2024 I DET SAMLEDE MATERIALE[8]

	TITEL	FORFATTER	ÅR	GENRE	FORLAG	OMTALER SAMLET	ANMELDELSER SAMLET (RATING)	OMTALT I 13 MEDIER	ANMELDT I 13 MEDIER (RATING)
1	Syv år for PET	Morten Skjoldager	2016	Biografier og erindringer	People's	127	14 (71)	9	8 (77)
2	Den, der lever stille	Leonora Christina Skov	2018	Romaner og noveller	Politikens Forlag, Gyldendal	112	50 (85)	12	10 (70)
3	I egen barm	Katherine Diez	2024	Biografier og erindringer	People's	104	12 (42)	9	7 (43)
4	Meter i sekundet	Stine Pilgaard	2020	Romaner og noveller	Gutkind Forlag, Gyldendal	90	37 (82)	13	7 (81)
5	Bibelen 2020	Bibelselska-bet	2020	Historie, kultur, religion og filosofi	Bibel-selskabets Forlag	63	15 (68)	9	6 (61)
6	Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage	Naja Marie Aidt	2017	Romaner og noveller	Gyldendal	59	22 (86)	8	9 (86)
7	Yahya Hassan 2	Yahya Hassan	2019	Digte	Gyldendal	56	16 (67)	8	9 (68)
8	Nicklas Bendtner - Begge sider	Rune Skyum-Nielsen	2019	Biografier og erindringer	Politikens Forlag	56	10 (73)	6	5 (73)
9	Dødevaskeren	Sara Omar	2017	Romaner og noveller	Politikens Forlag	53	30 (86)	11	9 (71)
10	Rødder	Marie Louise Toksvig	2018	Biografier og erindringer	People's	51	7 (68)	10	4 (63)
11	Ridser i lakken	Peter Kramer	2024	Historie, kultur, religion og filosofi	Forlaget Momenta	49	6 (38)	10	4
12	Under bjælken	Jens Ander-sen	2017	Biografier og erindringer	Gyldendal	48	16 (73)	9	9 (70)
13	de	Helle Helle	2018	Romaner og noveller	Rosinante, Gyldendal, Gutkind Forlag	47	30 (78)	11	11 (79)
14	Insula	Thomas Boberg	2024	Romaner og noveller	Gyldendal	47	10 (77)	7	5 (77)
15	Fri	Aleksandar Josevski, Jeanette Ottesen	2021	Biografier og erindringer	Gyldendal	47	3 (33)	9	2 (50)
16	Helt ude i hampen	Karina Pedersen	2016	Politik, økonomi, erhverv og jura	Gyldendal	46	8 (56)	9	6 (56)
17	Kim Larsen	Jens Ander-sen	2018	Biografier og erindringer	Politikens Forlag	45	21 (85)	10	9 (83)
18	Mit arbejde	Olga Ravn	2020	Romaner og noveller	Gyldendal	45	20 (75)	10	9 (76)
19	Min historie (oversat)	Michelle Obama	2018	Biografier og erindringer	Lindhardt og Ringhof, Gyldendal	45	15 (69)	11	6 (64)
20	Reserven	Prins Harry	2023	Biografier og erindringer	Politikens Forlag	45	12 (59)	9	6 (64)
Gennemsnit						62	18	10	7

[8] De litterære genrekategorier er defineret af Bogintra. Vi tager forbehold for de mindre variationer, der er i Bogintras database, fx mht. hvor mange anmeldelser, der var tilknyttet ratings.

De 20 titler blev også omtalt i de fleste af de udvalgte 13 nyhedsmedier (se Figur 20): Alle blev fx omtalt i de landsdækkende dagblade *Politiken, Berlingske* og *Jyllands-Posten*, som også anmeldte alle eller de fleste af titlerne. På nær *Børsen* gælder næsten samme mønster for nicheaviserne *Information, Weekendavisen* og *Kristelig Dagblad*, der både omtalte og anmeldte de fleste titler. Hvor de fleste titler også blev omtalt i tabloidaviserne *Ekstra Bladet* og *B.T.*, anmeldte disse medier i langt mindre grad bøgerne. For regionalemedierne *Fyens Stiftstidende* og *Nordjyske* gælder, at færre titler blev omtalt og anmeldt, og endnu færre blev omtalt og kun meget få anmeldt i ugebladene, *Alt for Damerne* og *Femina*. I de landsdækkende aviser, uanset om de er brede eller mere nicheorienterede, følges omtale og anmeldelse altså ofte ad, men ellers er tendensen, at omtale af de meget synlige bøger ikke nødvendigvis er ensbetydende med anmeldelse.

FIGUR 20: TOP-20 MEST OMTALTE BØGER I DET SAMLEDE MATERIALE – OMTALT OG/ELLER ANMELDT I DE 13 UDVALGTE MEDIER.

I det følgende går vi mere i dybden med de tre titler, der fik mest omtale på tværs af de danske medier i løbet af tiåret med det mål at give en mere kvalitativ kontekst for forhold, der kan forklare den brede mediebevågenhed.

5.2.1 SYV ÅR FOR PET

Den bog, der fik mest omtale, er journalist Morten Skjoldagers bog *Syv år for PET: Jakob Scharfs tid* fra 2016. Den er et godt eksempel på, at omtale og anmeldelse ikke nødvendigvis følges ad på tværs af medietyper. Hvor den blev både omtalt og anmeldt af en række af de 13 udvalgte nyhedsmedier, var dette ikke tilfældet på bogblogs m.m.[9] Denne forskel kan ses i lyset af forskellige litterære genreprioriteringer på tværs af publicistiske medier og bogblogs m.m., da biografer og erindringer står centralt i førstnævntes bredere litteraturdækning (se Figur 14).

Bogen beretter om Jakob Scharfs virke som chef for Politiets Efterretningstjeneste i perioden 2007 til 2013. Bogen, der bl.a. var baseret på interviews med den tidligere PET-chef, fik et retsligt efterspil, idet Scharf blev anklaget for brud på tavshedspligten ved i bogen at videregive fortrolige oplysninger om efterretningstjenesten, om end han i 2020 blev frifundet i de fleste anklagepunkter (Dalsgaard, 2020). Desuden blev JP/Politikens Hus dømt for, at dagbladet *Politiken* havde videregivet disse oplysninger, da

[9] De medier, der omtalte bogen, var: *B.T., Berlingske, Ekstra Bladet, Fyens Stiftstidende, Information, Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad, MetroExpress, Politiken, pov.international,* og *Weekendavisen*. De medier, der anmeldte bogen, var: *Berlingske, bogblogger.dk, B.T., Ekstra Bladet, Fagbladet Journalisten, Information, Jyllands-Posten, Kristelig Dagblad, LaBeet.dk., Pipalukbooks.dk, Politiken, pov.international, Titlen.dk, Weekendavisen.*

de valgte at trykke bogen som et særtillæg til avisen trods et fogedforbud; der blev i sidste ende indgået forlig (Corfixen, 2022). Bogen havde således stor nyhedsværdi og vakte betydelig debat, hvilket kan forklare den omfattende omtale sammenlignet med anmeldelser.

Bogen blev omtalt i ni af de 13 udvalgte nyhedsmedier – dagbladene, tabloidaviserne, nicheaviserne (på nær *Børsen*) samt *Fyens Stiftstidende* – og anmeldt i stort set samme medier. Ikke mindst *Politiken* dækkede bogen og dens efterspil intensivt med hele 42 artikler og spillede dermed en central rolle i at drive den omfattende omtale. Det skal naturligvis ses i lyset af mediehusets egen rolle i sagen. I de udvalgte publicistiske medier fulgtes omtale og anmeldelse dermed ad for denne titel. Den gennemsnitlige rating i disse nyhedsmediers anmeldelser var 77 ud af 100, så udover at bogen blev vurderet til at have bredere samfundsrelevans målt på omtale, blev den også vurderet at være af kvalitet som litteratur inden for sin genre. Til sammenligning var den gennemsnitlige rating på tværs af alle anmeldelserne i materialet 71.

5.2.2 DEN, DER LEVER STILLE

Den bog, der fik næstmest omtale, er den danske forfatter Leonora Christina Skovs autofiktive roman, *Den, der lever stille* fra 2018. Bogen, der er en fortælling om forfatterens eget liv – navnlig hendes opvækst i stationsbyen Helsinge, præget af forventningspres og identitetsmæssige udfordringer, og hendes ungdom i København, hvor hun sprang ud som lesbisk og arbejdede på at skrive selvsamme roman, *Den, der lever stille* – blev en bestseller og fik i 2019 boghandlernes pris, De Gyldne Laurbær.

Omtalen bestod bl.a. af interviews med forfatteren, notitser samt kommentarer om bogen og ikke mindst dens filmatisering i 2023. Som nævnt i den kvantitative del af analysen var Leonora Christina Skov således blandt de mest interviewede personer i det samlede materiale. En del af omtalen bestod desuden i, at bogen optrådte sammen med andre bogtitler i artikler eller på lister som fx "Fem bøger, der storsolgte i 2010'erne" (Øhrstrøm, 2019) og "Finale: Her er 20 års bedste danske bøger" (Møldrup, 2022).[10]

Ud over at blive omtalt meget, var det også den titel, der fik flest anmeldelser i det samlede materiale på tværs af professionelle nyhedsmedier, bogblogs og onlinemedier med en gennemsnitlig rating på 85 af 100. Romanen blev også anmeldt i 10 af de 13 medier (undtagen *B.T.*, *Børsen* og *Alt for Damerne*, som i det hele taget er de mindst anmeldende af de 13 medier), som i gennemsnit ratede den 70 af 100. Trods en overvejende positiv modtagelse eksemplificerer disse ratings forskellene mellem professionelle litteraturkritikere og anmeldelser fra et bredere spektrum af litteraturinteresserede mht. bogens kvaliteter. De høje ratings fra især bogbloggerne bekræfter bogens positive læsermodtagelse, hvis disse ratings ses som proxy for denne læsersucces (se også nedenfor).

5.2.3 I EGEN BARM

Den bog, der fik tredje mest omtale i det samlede materiale, er influencer og litteraturkritiker Katherine Diez' selvbiografiske bog *I egen barm* fra 2024. Bogen udkom i kølvandet på, at Diez i starten af 2024 blev centrum for en skandale efter at være blevet afsløret

[10] 59 af de 112 artikler om bogen fokuserede alene på *Den, der lever stille* (heraf 18 interviews), mens de øvrige 53 artikler også omhandlede andre bøger.

i plagiat i litteraturanmeldelser formidlet på Instagram og skrevet for etablerede nyhedsmedier, bl.a. *Berlingske*. Dvs. plagiat, som nogle af nyhedsmedierne selv havde været med til at udbrede. Det bidrog til skandalens omfattende opmærksomhed på tværs af medier, da den var på sit højeste i starten af 2024 (Kristensen & Jerslev, 2025), men det kan også have medvirket til den omfattende omtale, som Diez' bog fik, da den – relativt uventet – blev udgivet cirka ni måneder senere i oktober 2024. Bogen handlede i begrænset omfang om plagiatsagen og mere om Diez' liv, herunder hendes relationer til mænd fra den danske kulturelle og politiske elite.

I egen barm er et af flere eksempler på bogudgivelser fra skandaliserede danske celebrities de senere år (Jungersen, 2025), dvs. biografier som udlægger disse offentlige personers selvfortælling om skandalerne, holder dem i den offentlige bevågenhed og herved vedligeholder deres celebritystatus. Et par artikler om bogen placerede den således også i kontekst af andre kontroversielle bøger, fx under overskrifter som "Her er de 15 vildeste replikker fra bogåret 2024" (Pedersen, 2024) eller "Fem ting der skabte rystelser i bogbranchen i 2024" (Hermansen, 2024). Hovedparten var dog artikler og kommentarer om bogens afsløringer om kendte personer, og navnlig tabloidaviserne *B.T.* og *Ekstra Bladet* bragte en stor del af disse historier. I modsætning til andre bogudgivelser med offentlig bevågenhed var der kun ét interview med forfatteren i datamaterialet – publiceret i *Politiken* dagen før udgivelsen (Stein, 2024).[11] Uagtet den betydelige omtale blev bogen anmeldt i langt i mindre grad (i alt 12 anmeldelser, heraf fem bogblogs/onlinemedier). Den gennemsnitlige rating i disse anmeldelser på 42 ud af 100 peger netop på, at det var andre faktorer end bogens kvaliteter som litteratur, der gav den opmærksomhed. Som anmeldelsernes overskrifter i Tabel 7 viser, fik bogen bl.a. kritik for netop at handle mere om sladder end om plagiat samt for dens ringe litterære kvalitet.

Blandt de 13 nyhedsmedier fik bogen ikke kun redaktionel omtale men også kritisk opmærksomhed i form af anmeldelser i flere dagblade, tabloidaviser og nicheaviser. Trods en gennemsnitlig lav rating på 43 ud af 100 anvendte både de landsdækkende og digitale medier Diez som person samt bogens nyhedsværdi, dens manglende kvalitet og sladderaspektet som tekstligt og visuelt blikfang i deres anmeldelser, og på nær bogbloggene anmeldte alle medier bogen umiddelbart i forlængelse af dens udgivelse. De publicistiske mediers vinkling af deres anmeldelser eksemplificerer, at genren og ikke mindst anmeldernes vurderinger i sig selv kan være godt læsestof med nyhedsværdi – uanset en bogs litterære kvalitet (se også Kristensen, 2009).

[11] Af de 104 artikler om bogen, var 10 også om andre titler, mens 94 var om *I egen barm* alene. *B.T.* bragte 28 artikler og *Ekstra Bladet* 25 artikler.

TABEL 7: OVERSKRIFTER PÅ ANMELDELSER AF KATHERINE DIEZ' BOG, *I EGEN BARM* (2024).[12]

DE LANDSDÆKKENDE AVISERS OVERSKRIFTER
Berlingske, 2. oktober, 2024: "Desperationen lyser ud af Katherine Diez' bog – det er ikke en god ting" (Kristensen, 2024)
B.T., 2. oktober 2024: "Anmeldelse: Katherine Diez tror, hun har os i sin hule hånd – og nogle gange har hun" (Buhl, 2024)
Ekstra Bladet, 1. oktober 2024: "Pinligt Storhedsvanvid" (Fredensborg, 2024)
Information, 1. oktober 2024: "Katherine Diez' overraskelsesbog hælder vand på sladdermøllen" (Nielsen, 2024)
Jyllands-Posten, 2. oktober 2024: "Jeg aner ikke, hvor jeg skal slutte eller begynde en anmeldelse af Katherine Diez' nye bog" (Boysen, 2024)
Politiken, 2. oktober 2024: "Er Katherine Diez' bog god? Nej, men læs den alligevel" (Eistrup, 2024)
Weekendavisen, 1. oktober 2024: "Kanariefuglen i kulminen" (Boye, 2024)

BOGBLOGS OG ONLINEMEDIERS OVERSKRIFTER
Excitedreading.blogspot.com, 25. oktober 2024: "Katherine Diez: I egen barm" (Flemming, 2024)
Nilleslitteratur.blogspot.com, 19. december 2024: "I egen barm – Katherine Diez" (Nille, 2024)
Piopio.dk, 2. oktober 2024: "Ministerfrie, sexkilling og stofmisbruger: Katherine Diez er bedst, når hun er sig selv" (Johansen, 2024)
Pov.international, 2. oktober 2024: "Katherine Diez: Medierne og offentligheden er en farlig flirt" (Miehe-Renard, 2024)

Selvom de tre mest omtalte titler er meget forskellige indholdsmæssigt, har de det selvbiografiske til fælles, da de på hver sin måde fortæller personlige historier, som giver anledning til debat. På den måde er de gode eksempler på, at det personlige spiller en central rolle i litteraturjournalistikken såvel som i kulturjournalistikken i bred forstand.

5.3 DE 20 MEST ANMELDTE TITLER

De 20 mest anmeldte titler er i gennemsnit blevet anmeldt 35 gange på tværs af det samlede materiale (se Tabel 8). Genremæssigt er de overvejende romaner/noveller og krimier, hvilket igen eksemplificerer, at krimier er en genre, som i høj grad læses af danskerne på tværs af aldersgrupper (Ørmen, 2023, p. 24), og hvor anmeldelser både fra brugerdrevne blogs og professionelle nyhedsmedier kan have en vejledende funktion.

Lidt mere end halvdelen af de mest anmeldte titler er skrevet af danske forfattere, så sammenlignet med de mest omtalte titler er en større andel af udenlandske forfattere. Selvom det kunne pege på et større internationalt udblik, er alle titlerne af britiske eller

[12] Den sidste anmeldelse fra *littuna.nu*, som drives af litteraturstuderende ved Aarhus Universitet, er ikke tilgængelig i skrivende stund.

amerikanske forfattere, hvilket afspejler, at det fortrinsvist er engelsksproget (skøn)litteratur, der oversættes til dansk (Schmidt, 2023, p. 14). Alle 20 titler har fået en høj gennemsnitlig rating, typisk 70-90 ud af 100 på tværs af de professionelle anmeldelser og bogblogs, hvilket eksemplificerer de bredere tendenser illustreret i Figur 19. Det bekræfter også anden forskning, der viser, at kulturanmeldelser, fx litteraturanmeldelser, overvejende er positivt stemte, hvilket kan pege på en bias i udvælgelsen af bøger, som bliver anmeldt (Fürst & Kurfali, 2025; Kristensen, 2009; Lassen et al., 2022). Der kan naturligvis være undtagelser, hvilket Katherine Diez' bog ovenfor eksemplificerer, da den blev anmeldt bredt af publicistiske nyhedsmedier, men vurderet ganske negativt. Bogen blev dog kun i begrænset omfang anmeldt på bogblogs og af onlinemedier, hvilket antyder en vis positiv selektionsbias på tværs af det samlede materiale, men det peger igen også på litterære genreforskelle på tværs af medietyper, hvor bogblogs især orienterer sig mod skønlitteratur.

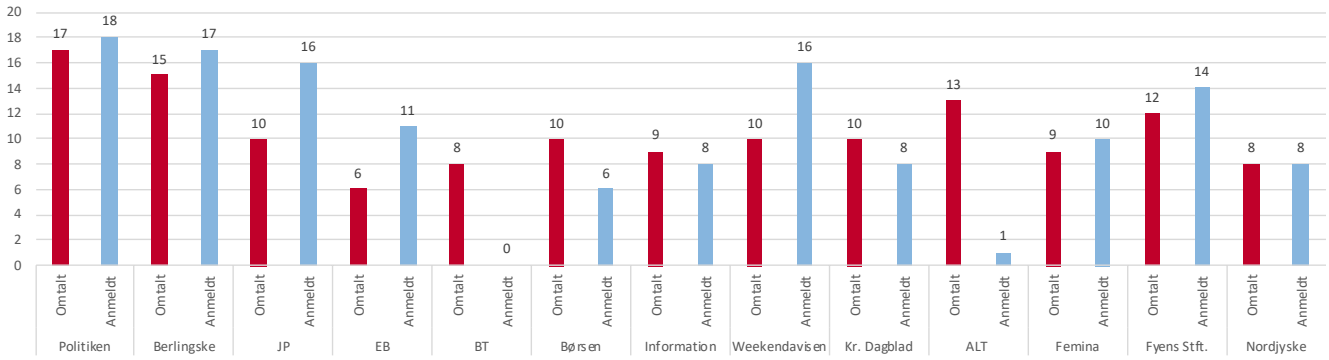
TABEL 8: DE 20 MEST ANMELDTE BØGER 2015-2024 I DET SAMLEDE MATERIALE.

	TITEL	FORFATTER	ÅR	GENRE	FORLAG	ANMELDELSER SAMLET (RATING)	OMTALER SAMLET	ANMELDT I 13 MEDIER (RATING)	ANMELDT I 13 MEDIER
1	Den, der lever stille	Leonora Christina Skov	2018	Romaner og noveller	Politikens Forlag, Gyldendal	50 (85)	112	10 (70)	12
2	Ravnenes hvisken 1	Malene Sølvsten	2016	Ungdomsbøger	Carlsen, Gyldendal	49 (88)	24	3 (72)	3
3	Kvinden i toget	Paula Hawkins (UK)	2015	Krimi og spænding	Gyldendal, Turbine Forlaget	38 (73)	12	6 (83)	4
4	Meter i sekundet	Stine Pilgaard	2020	Romaner og noveller	Gutkind Forlag, Gyldendal	37 (82)	90	7 (81)	13
5	Kastanjemanden	Søren Sveistrup	2018	Krimi og spænding	Politikens Forlag, Gyldendal	36 (88)	35	8 (77)	11
6	Harry Potter og det forbandede barn	J.K. Rowling (UK)	2016	Ungdomsbøger	Gyldendal	36 (69)	21	7 (76)	9
7	Mordet på en havfrue	Thomas Rydahl, A. J. Kazinski	2019	Krimi og spænding	Politikens Forlag, Gyldendal	36 (81)	8	7 (71)	4
8	Pigen under jorden	Elly Griffiths (UK)	2017	Krimi og spænding	Gads Forlag, Gyldendal	35 (75)	7	3 (67)	2
9	Alt det lys vi ikke ser	Anthony Doerr (US)	2015	Romaner og noveller	Politikens Forlag, Gyldendal	34 (81)	22	9 (83)	5
10	Den underjordiske jernbane	Colson Whitehead (US)	2017	Romaner og noveller	Politikens Forlag, Gyldendal	34 (82)	20	8 (81)	8
11	Tour de chambre	Tine Høeg	2020	Romaner og noveller	Gutkind Forlag	33 (84)	38	8 (79)	10
12	Offer 2117	Jussi Adler-Olsen	2019	Krimi og spænding	Politikens Forlag, Gyldendal	33 (87)	25	8 (77)	9
13	BOB	Helle	2021	Romaner og noveller	Gutkind Forlag, Gyldendal	32 (81)	38	9 (83)	12
14	Ravnenes hvisken 2	Malene Sølvsten	2017	Ungdomsbøger	Carlsen, Gyldendal	32 (79)	16	7 (66)	2
15	Selfies	Jussi Adler-Olsen	2016	Krimi og spænding	Politikens Forlag	32 (79)	9	8 (71)	3
16	Det ender med os	Colleen Hoover (US)	2017	Romaner og noveller	Lindhardt og Ringhof	32 (90)	7	0	2
17	Hvis der skulle komme et menneske forbi	Thomas Korsgaard	2017	Romaner og noveller	Lindhardt og Ringhof, Gyldendal	31 (76)	42	7 (77)	7
18	Hvor flodkrebsene synger	Delia Owens (US)	2019	Romaner og noveller	Gyldendal	31 (89)	34	5 (77)	10
19	Solo	Jesper Stein	2018	Krimi og spænding	Politikens Forlag, Gyldendal	31 (87)	22	8 (83)	5
20	Pigen under træet	Sara Blædel	2019	Krimi og spænding	Politikens Forlag, Gyldendal	31 (71)	17	5 (57)	6
Gennemsnit						35 (81)	30	7 (75)	9

Det er værd at bemærke, at tre af de 20 mest anmeldte titler er ungdomsbøger – *Ravnenes Hvisken I* og *II* (2016, 2017) og *Harry Potter og Det Forbandede Barn* (2016). Disse titler anmeldes langt overvejende af bogblogs, mens et mere begrænset udsnit af de 13 nyhedsmedier har anmeldt og/eller omtalt netop de tre titler. Det bekræfter, at denne litterære genre fylder relativt lidt i netop disse mediers anmeldelser trods genrens popularitet i visse målgrupper (se Figur 13). Det er også værd at bemærke, at disse bøger udkom før #BookTok for alvor opstod i starten af 2020 (Dera, 2024). Det illustrerer dog, at forskellige medietyper henvender sig til forskellige litteraturlæsere – og omvendt, at forskellige litteraturlæsere retter deres opmærksomhed mod forskellige medier, når de skal informeres om litteratur.

De fleste af de mest anmeldte 20 titler er også anmeldt i flere af de 13 nyhedsmedier, i gennemsnit syv. De medieinterne forskelle bekræfter mønstrene fremhævet ovenfor, for hvor de landsdækkende dagblade typisk anmelder disse titler, er billedet mere ujævnt, hvad angår tabloidaviserne og nicheaviserne. Det betyder også, at det i høj grad er bloguniverset og forskellige onlinemedier, der driver, hvilke titler der anmeldes mest. De mange bloganmeldelser af netop romaner og krimier understreger dermed igen disse genrers popularitet blandt læserne.

FIGUR 21: TOP-20 MEST ANMELDTE BØGER I DET SAMLEDE MATERIALET - OMTALT OG/ELLER ANMELDT I DE 13 UDVALGTE MEDIER.

Én titel skiller sig ud – den amerikanske forfatter Colleen Hoovers kærlighedsroman, *Det ender med os*. Den blev i høj grad anmeldt i bloguniverset (32 anmeldelser), hvor den også fik en meget høj rating (90/100) – den højeste gennemsnitlige rating af de 20 mest anmeldte titler. Ingen af de etablerede nyhedsmedier anmeldte den, og kun *Politiken* og *Kristeligt Dagblad* omtalte den. Bogen, der udkom internationalt i 2016 og i Danmark i 2017, blev en international bestseller, dog først for alvor i 2021 flere år efter dens udgivelse, bl.a. fordi den gik viralt på #BookTok (Chong, 2025; Stewart, 2021). Den er dermed et godt eksempel på, hvordan nye aktører og platforme især i anden halvdel af det analyserede tiår fik en afgørende rolle i litteraturdebatten på tværs af platforme – for nogle titler også kommercielt – og herved udfordrede de etablerede nyhedsmediers og litteraturkritikeres autoritet (se også Balling & Martens, 2024).

I det følgende går vi mere i dybden med de tre titler, der blev anmeldt mest på tværs af medier i løbet af tiåret – *Den, der lever stille, Ravnenes Hvisken I,* og *Kvinden i toget* – for igen at give en mere kvalitativ kontekst for forhold, der kan belyse den brede kritiske opmærksomhed. Disse tre titler blev alle anmeldt i de fem samme medier – tre publicistiske medier, der dækker et bredt spektrum, *Politiken*, *Weekendavisen* og *Ekstra Bladet*, og to bogblogs, *Bogrummet.dk* og *Xenias bogblog*. Da *Xenias bogblog* ikke eksisterer mere, og det ikke er muligt at tilgå bloggens anmeldelser – et godt eksempel på bloguniversets flygtighed – fokuserer analysen på anmeldelserne fra de fire første medier samt *Bogblogger.dk*, da en søgning i dette onlinemedies arkiv viser, at alle tre titler faktisk er anmeldt her, uagtet at anmeldelsen for *Kvinden i toget* ikke er registreret i Bogintras database. Vi inddrager disse anmeldelser i den kvalitative analyse som eksempler på forskelle og ligheder i måden, titlerne anmeldes på tværs af professionelle og brugerdrevne medier.

Bogrummet.dk og *Bogblogger.dk* er som nævnt interessante, fordi de har eksisteret som fora for litteraturanmeldelser eller -kritik siden henholdsvis 2001 og 2007, dvs. begge blev etableret i en relativt tidlig fase af den digitale transformation. *Bogrummet.dk* beskriver sig som "lyst-læseres anmeldelser af skønlitteratur, biografier og erindringer", og alle sådanne 'lystlæsere' kan registrere sig som anmeldere, da sitet ikke stiller krav til faglig baggrund el.lign. (*Bogrummet.dk*, 2014). *Bogblogger.dk* beskriver sig som "en dansk hjemmeside med boganmeldelser af skønlitteratur, krimier, klassikere, biografier, politiske bøger, noveller mv.", drevet på frivillig basis uden økonomiske interesser: "Der er alene tale om anmeldelse af bøger og litteraturformidling. Vores mission er at sprede læseglæde." (Bogblogger.dk, n.d.-a). Sitet fremhæver, at dets styrke er de "dygtige og alsidige anmeldere. De har hver deres interesser og favoritgenrer som de fokuserer på". Valget af bøger, der anmeldes, beror således ikke nødvendigvis på titlernes placering i et litterært kredsløb – kunstnerisk eller kommercielt – men på læsernes smag og forkærlighed for bestemte genrer, forfattere m.m. Umiddelbart stilles der heller ikke her krav til faglig baggrund, men det er ikke muligt frit at melde sig som anmelder. Til gengæld er der information om alle de tilknyttede anmeldere, som repræsenterer en bred vifte af faglige baggrunde – i skrivende stund (januar 2026) fx en socialrådgiver, en folkeskolelærer, en konsulent i fagbevægelsen, en sognepræst, en kommunikationschef og en cand.mag. i dansk og engelsk (Bogblogger.dk, n.d.-b).

Begge sites er dermed gode eksempler på, hvordan "hverdagens amatøreksperter" (Kristensen & From, 2015) har fået en stemme i litteraturdebatten, men også hvordan nogle af de ellers ofte flygtige brugerdrevne initiativer faktisk formår at overleve mange mediemæssige forandringer – i begge tilfælde de seneste 20-25 år. Hvor *Bogblogger.dk* ikke skriver noget om anmeldelsernes format, har *Bogrummet.dk* nogle klare og relativt simple guidelines for anmeldelserne – fx mht. længde (1.000–2.500 tegn), en beskrivelse af bogens handling, herunder "miljø, typer, temaer", en forklaring af anmelderens holdning til bogen (om den er "eventyrlig/jævn/ringe") samt kendskab til forfatteren, herunder en eventuel vurdering af "bogen i forhold til resten af forfatterskabet." Dvs. basale elementer, som i forsimplet form mimer centrale kendetegn ved litteraturanmeldelsen som genre (Chong 2020, p. 43).

5.3.1 DEN, DER LEVER STILLE

Den mest anmeldte titel, romanen *Den, der lever stille* af Leonora Christina Skov fra 2018, er allerede omtalt ovenfor, da den også var blandt de tre mest omtalte titler. Ud over at blive anmeldt bredt på tværs af medier og dermed af en bred vifte af kritiske aktører blev bogen også anmeldt meget positivt, om end mere positivt af aktører uden for de publicistiske medier. Der var enighed om, at bogen var et vigtigt litterært bidrag og "medrivende" (Rösing, 2018), "gribende" (Nielsen, 2018), "bevægende" (Hansen, 2018) og "En helt særlig og meget velskrevet roman" (Bauer, 2018). På *Bogrummet.dk* blev bogen anmeldt af hele fem forskellige brugere, hvilket illustrerer læsernes engagement i netop denne titel.

Uanset om anmeldelserne var fra professionelle nyhedsmedier eller blogs, fremhævede anmelderne bogens personlige og svære indhold såvel som forfatterens mod til at fortælle sin historie. Derfor var relationen mellem forfatteren og hendes forældre samt spørgsmål om familiesvigt, identitet og frigørelse genkommende temaer. Fælles for de professionelle anmeldelser var, at de så romanen som udtryk for en forløsning af forfatterens (selvbiografiske) potentiale. *Politikens* og *Weekendavisens* anmeldelser var de længste (ca. 900 ord) og havde dermed også mere analytisk dybde. De diskuterede fx genrevalg og metalitterære lag, herunder kunstnerisk (genre)frihed og den sandhedsværdi, der er forbundet med den selv/autobiografiske genre; romanens struktur og stil, fx kronologi, tidsspring og dynamik i fortællingen; desuden koblede de til bredere samfundsperspektiver forbundet med homoseksualitet, frigørelse og frisind. Hvor bogbloggene overvejende fremhævede de positive aspekter ved bogen, var både *Politikens* og *Weekendavisens* anmeldelser mere afbalancerede kritisk med ros såvel som forbehold, uagtet deres positive læsninger. Anmeldelsen i *Ekstra Bladet* var den korteste (knap 250 ord) og anlagde et nyhedsperspektiv ved at rammesætte bogen som del af aktuelle tendenser i dansk litteratur; den "højeste mode blandt danske forfattere at fortælle råt for usødet om deres miserable barndom" (Hansen, 2018). Anmeldelsen fokuserede på forfatterens seksualitet og tidligere gotiske stil som kontrast til den aktuelle bog, dvs. kontekstualiserede romanen i forhold til forfatterens øvrige værker. Den sproglige tone var mere polemisk og direkte, men også malerisk, da anmelderen fx fandt bogen "suverænt velskrevet med sprogbilleder, man nærmest skærer sig på" (Hansen, 2018).

Bogbloggene anlagde en meget personlig tone, da de ofte var subjektive og emotionelle og gerne brugte 'jeg'-form til at beskrive læseoplevelsen – "Jeg slugte bogen på få dage" (Andersen, 2018), "Det er umuligt ikke at blive påvirket… Jeg er meget imponeret…" (Bauer, 2018), "Smuk i al sin smerte – det er den umiddelbare følelse, jeg står tilbage med…" (Nordstranden, 2018) og "Jeg var fuldstændig blæst bagover…" (Ann-Kristine, 2018). I modsætning til de professionelle anmeldelser dominerede et detaljeret referat, der beskrev bogens kronologi i forhold til forfatterens liv. Identifikationsmarkører var også fremtrædende, da bogens tematikker mht. familiehemmeligheder, fortielser, skyld og skam blev fremhævet som genkendelige for læseren på et alment plan.

Endelig betonede flere, næsten enslydende, bogens fysiske udtryk og æstetik som del af oplevelsen: "en gedigen indbinding, et flot smudsomslag med prægede guldbogstaver,

og det røde stofbogmærke leder tanken hen på Leonora Christina Skovs smukke røde læber og sko – et af hendes kendetegn. Det er en bog, jeg er stolt af stille på min bogreol" (Nordstranden, 2018) eller "Bag smudsomslaget finder man en bog i en dæmpet gråblå farve med trælignende aftegninger, titlen er skrevet med guldbogstaver og endelig er der et læsebånd i en stærk rød farve – samme farve som et af forfatterens kendetegn, den røde læbestift" (Andersen, 2018). Disse beskrivelser af bogens materialitet afspejler en bredere tendens forbundet med begrebet 'bookishness', som angår bøgers fysiske materialitet og brugeres kreative omgang med fysiske bøger i en digital mediekultur (Pressmann, 2021). De er desuden et godt eksempel på, at brugergenererede anmeldelser kan belyse dimensioner ved bøger og læsning, som de professionelle anmeldelser ikke nødvendigvis adresserer.

5.3.2 RAVNENES HVISKEN I

Den næstmest anmeldte titel er første del af den danske forfatter Malene Sølvstens trilogi *Ravnenes Hvisken* fra 2016, der kombinerer fantasy med krimi, og som i databasen er kategoriseret som en ungdomsbog. Den har, som nævnt, en af de gennemsnitligt højeste ratings (88/100) på tværs af de 20 mest anmeldte bøger. Både dens rangering og høje rating er drevet af de brugergenerede anmeldelser, da den kun er anmeldt (og omtalt) af tre af de 13 nyhedsmedier – P*olitiken, Ekstra Bladet* og *Weekendavisen* – som dog generelt også er positive overfor bogen.

I *Ekstra Bladet* blev bogen anmeldt meget kort (115 ord), ikke som selvstændig titel men som trilogi. Anmeldelsen blev derfor først bragt to år efter, at det første bind udkom, som del af en slags kompilationsanmeldelse, der under overskriften "Børnebogen har meget at takke Harry Potter for" (Hansen, 2018) gav 28 korte anmeldelsesanbefalinger til børnebogsgaver. Også i *Politiken* blev bogen anmeldt sammen med en anden ungdomsbog under overskriften "Alle fantasy-fans vil elske disse to bøger som sommerlæsning" (Larsen, 2016), mens *Weekendavisen* bragte en anmeldelse af de to første bind i trilogien, året efter bind ét udkom (Arguimbau, 2017). De tre publicistiske medier anmeldte dermed bogen på meget forskellige tidspunkter og i meget forskellige konstellationer, spredt over flere år fremfor umiddelbart omkring udgivelsestidspunktet/året for første bind. De ratede også bogen eller bøgerne lavere (i gennemsnit 72/100) sammenlignet med det bredere mediebillede, dvs. navnlig bogbloggerne, uagtet at disse ratings således er svære direkte at sammenligne. De øvrige anmeldelser kom nemlig fra en bred vifte af bogblogs og onlinemedier, bl.a. flere af de mest aktive blogs og onlinemedier listet i Figur 2-4 ovenfor, som typisk fokuserede på første bind i trilogien.

Ud over at handlingsreferat også for denne titel udgjorde den centrale del af de to blog-anmeldelser – udgivet med års mellemrum – var de kendetegnet ved at kommentere på bogens omfattende, men ifølge læserne interessante persongalleri – "karakteren Anne, det tidligt skadede barn, (er) et spændende bekendtskab med hendes kamp for at lære at stole på andre mennesker. Derudover har *Ravnens Hvisken* en stribe meget interessante personligheder" (Lester, 2019) og "Trods det omfattende person- og væsengalleri er det nemt at holde rede i, hvem der er hvem" (Sørensen, 2022). Anmeldelserne havde karakter af anbefalinger med afsæt i den personlige læsning – "Min teenagedatter på 16 gav bogen

sine varme anbefalinger, men den kan bestemt også læses med fornøjelse af den ældre fantasyentusiast" (Sørensen, 2022) og "Det er sjældent jeg læser en bog på 700 sider og tænker, at den ikke var én side for lang, men det er faktisk tilfældet her. Jeg glæder mig til næste bind, og kan kun anbefale andre at læse med her" (Lester, 2019). Det bekræfter peer-to-peer perspektivet såvel som anbefalingen som central for blog-anmeldelser.

Også *Politikens* anmelder kommenterede på bogens "700 åndeløse sider befolket med døde og udøde, guder, skurke, bersærker, sagsbehandlere, narkohandlere, cyklister og et tvivlende, måbende politi og publikum", ligesom den umiddelbare begejstring, der kendetegner bogbloggernes skrivestil, gik igen, da anmelderen afsluttede med "Det er stort. Det kan dårligt blive større. Hit med bind 2" (Larsen, 2016). Hvor *Politiken* var meget begejstret, var *Weekendavisens* anmelder mere kritisk – "et mesterværk er Sølvstens to bøger ikke, men der er ingen tvivl om, at hun på sigt har potentiale til at sprænge fantasyrammerne" (Arguimbau, 2017). Det samme gjaldt *Ekstra Bladets* korte anmeldelse, som efterspurgte en strammere redigering: "Det er ærgerligt, at bogredaktørens arbejde har været mangelfuldt, dels når det kommer til sproget, dels når det handler om at 'dræbe darlings'" (Hansen, 2018). Citaterne illustrerer og begrunder dermed de publicistiske mediers lavere rating sammenlignet med bogbloggene.

5.3.3 KVINDEN I TOGET

Den tredje mest anmeldte bog er den britiske forfatter Paula Hawkins' debutroman, den psykologiske thriller *Kvinden i Toget* fra 2015 (i databasen kodet som krimi og spænding), som meget hurtigt toppede de internationale bestsellerlister og brød en række salgsrekorder (Flood, 2015). I Danmark blev bogen anmeldt på tværs af en lang række medier, ikke mindst bogblogs, mens den i mindre grad optog anmelderne i de 13 publicistiske medier, hvoraf kun få omtalte den (dog anmeldt i seks medier). Omvendt var disse etablerede nyhedsmedier mere positive overfor bogen i deres rating (83/100) sammenlignet med det samlede mediebillede (73/100).

Der er flere fællestræk mellem anmeldelserne, uanset om de er professionelle eller brugerdrevne: Alle adresserede bogens psykologiske aspekt og spændingselement – "Historien er både fremragende fortalt og vanvittigt spændende" (Toksvig, 2015) og "En nervepirrende krimi, som primært spiller på det psykologiske" (Andersen, 2015). Desuden blev bogens 'big book'- og bestsellerstatus af flere anmeldere brugt som anslag til at argumentere for, hvorfor også læseren af anmeldelsen skulle læse bogen. Leonora Christina Skov, som anmeldte bogen for *Weekendavisen,* flere måneder før den udkom i efteråret 2015, skrev fx "Denne sommers helt store thriller har solgt to millioner eksemplarer i hardback – og med god grund. De kan roligt tænde natlampen" (Skov, 2015). På lignende vis skrev *Ekstra Bladet* "Den er røget direkte ind på de internationale bestsellerlister og bør også lande øverst på de danske, denne elegante og velkomponerede psyko-thriller om alt det, vi ikke ved om hinanden – selv vores nærmeste" (Toksvig, 2015), mens *Bogblogger.dk* skrev: "Og når der hver 6. sjette sekund sælges et eksemplar af bogen i USA, kan der ikke være tvivl om, at her er noget, der virkelig rykker" (Kidal, 2015). Denne titel er dermed et godt eksempel på, at kommercielle faktorer i kombination med litterære kvaliteter kan være en anledning til at anmelde en bog for både professionelle anmeldere og almindelige litteraturlæsere.

Igen havde anmeldelserne i *Politiken* og *Weekendavisen* fællestræk, både i form af en mere formel og reflekterende tilgang og ved at skrive bogen ind i en større genremæssig kontekst af 'Domestic Noir' og denne genres kønsmæssige appel – en genre, som ifølge *Politiken* "er det nye sort…" (Michaëlis, 2015) og af *Weekendavisen* blev defineret som "psykologiske thrillers overvejende skrevet af kvinder for kvinder" med fokus på intimsfæren (Skov, 2015). Hvor disse to nyhedsmediers anmeldelser var analytisk mere balancerede og nuancerede og vævede redegørelsen for plottet ind i anmeldelserne undervejs, lignede *Ekstra Bladets* korte anmeldelse (ca. 250 ord) mere de brugergenrerede anmeldelser. De havde bl.a. det strukturelle fællestræk primært at fokusere på handlingen og bogens spændingsniveau, men hvor *Ekstra Bladet* kort konstaterede, at "historien er både fremragende fortalt og vanvittig spændende", italesatte især *Bogrummet.dk* bloggerens personlige, positive læsning af og engagement i bogen i et uformelt og entusiastisk sprog: "Jeg var næsten ikke til at rykke væk fra bogen, som blev slugt på 2 dage, og jeg må sige den var spændende – på den creepy måde…".

De tre titler – navnlig *Ravnenes Hvisken I* og *Kvinden i toget* – eksemplificerer dermed, at der kan være (stor) forskel på, hvilke bøger den professionelle kulturjournalistik og den bredere læsende offentlighed finder væsentlige og vigtige at forholde sig til kritisk, og i forlængelse heraf, hvordan de vurderer eller rater deres litterære kvaliteter. De kvalitative analyser af de tre mest anmeldte titler peger også på nogle af de forskelle, som kendetegner de forskellige medie- og anmeldertyper. Det er på sin vis ikke overraskende, fordi de opererer med forskellige genrekrav og henvender sig til at forskellige målgrupper. Hvor de brugerdrevne anmeldelser måske har mindre analytisk dybde, er de i øjenhøjde med deres læsere og formidler den umiddelbare oplevelse med og indlevelse i litteraturen fra læser til læser. Omvendt sætter især *Politiken* og *Weekendavisen* litteraturen mere i kontekst, både genre- og samfundsmæssigt, mens *Ekstra Bladet* i kort form og ofte polemisk stil peger på titlernes nyhedsværdi. Flere af de professionelle anmeldelser er desuden gode eksempler på, at også det etablerede mediekredsløb afprøver forskellige formater for boganmeldelsen, som fx kan rumme flere titler og herved give plads til et større udvalg af nye(re) bogtitler. Fra et metodisk-analytisk perspektiv udfordrer dette dog klassiske én-til-én-måder at opgøre forandringer i antallet af anmeldelser på.

5.4 PÅ TVÆRS AF DE MEST OMTALTE OG MEST ANMELDTE TITLER

Opsummerende er der ikke meget overlap mellem de 20 titler, som henholdsvis omtales og anmeldes mest på tværs af materialet – faktisk er der kun to gengangere: Leonora Christina Skovs autofiktive roman *Den, der lever stille*, som både er blandt de tre mest omtalte og de tre mest anmeldte titler, og den danske forfatter Stine Pilgaards roman *Meter i Sekundet,* der er den fjerdemest både omtalte og anmeldte bog. Det bekræfter på den ene side, at et fåtal af bøger ikke er til at komme udenom og derfor er meget synlige på tværs af medier og fylder i såvel kulturjournalisternes som kulturbrugernes bevidsthed. Det bekræfter på den anden side også, at omfattende omtale ikke nødvendigvis medfører anmeldelse og omvendt, og dermed at det typisk er forskellige titler og litteraturtyper, der genererer henholdsvis mest omtale og flest anmeldelser, netop fordi genrerne udfylder forskellige formål i forhold til læserne, ligesom forskellige typer litte-

ratur gør. De mest omtalte bøger skaber debat, især i den etablerede medieoffentlighed, og anmeldelserne guider læserne i deres kulturbrug, baseret på både faglig ekspertise og et peer-to-peer perspektiv. Dermed synliggør de forskellige journalistiske genrer og medier litteraturen på forskellige måder og bidrager til, at et bredere spektrum af litteratur får opmærksomhed.

Der er ingen af de 20 mest omtalte eller anmeldte titler, som de 13 nyhedsmedier slet ikke beskæftiger sig med via omtale og/eller anmeldelser, om end nogle titler får meget begrænset opmærksomhed. Dvs., at alle disse titler indgår i og bidrager til den bredere samtale om den litteratur, som på tværs af medier bliver mest omtalt og anmeldt. I et bredere perspektiv eksemplificerer dette mere kvalitativt, at forandringer i omfanget af henholdsvis omtale og anmeldelser må ses i sammenhæng eller som samlet udtryk for litteraturjournalistikkens tilstand. Dvs., at denne ikke kun skal måles på ændringer i antallet af anmeldelser, uagtet denne genres historisk centrale rolle for kulturjournalistikken, herunder litteraturdækningen.

6 DISKUSSION

Litteraturdækningen i danske medier har i det forgange tiår gennemgået en række forandringer. Der udgives fortsat langt flere bogtitler i Danmark, end medierne har kapacitet til og interesse i at omtale eller anmelde. I det lys spiller medierne fortsat en central rolle som gatekeeper i forhold til den litteratur, som får opmærksomhed, da langt de fleste titler hverken når nyhedsmediernes bredere dagsorden eller de brugerdrevne mediers nichefora. Mest bemærkelsesværdigt er det, at der trods et mere mangfoldigt mediebillede samlet set, inklusiv et bugnende blogunivers og en mangfoldighed af onlinemedier, dækkes færre bogudgivelser af danske medier nu end tidligere. Det betyder, at det kun er blevet vanskeligere at opnå synlighed for den litteratur, der udgives i Danmark. Nedgangen har været tydeligst for anmeldelser og kommer mest klart til udtryk ved to tendenser: Andelen af nyudgivne titler, der anmeldes, er mindre i dag end for ti år siden, og det samlede antal anmeldelser, der udgives på tværs af medier, er faldet markant. Som angivet nedenfor kan en forklaring være, at brugerdrevne anmeldelser på fx bogblogs i dag står mindre centralt, end de gjorde tidligere i den analyserede periode, potentielt fordi en del af debatten om litteratur er rykket over på andre platforme, fx #BookTok.

Nedgangen er mindre drastisk for den øvrige litteraturomtale, dvs. nyhedsartikler, interviews, debatindlæg, kommentarer mv. med fokus på bøger, forfattere og litterære tendenser. Det skal ses i lyset af væsentlige genremæssige forskelle i måden, hvorpå publicistiske medier og bogblogs/onlinemedier formidler litteraturen. Selvom bogblogs og onlinemedier havde en markant samlet tilstedeværelse i det danske medielandskab på anmeldelsesområdet i perioden, var det næsten udelukkende de publicistiske medier, der stod for den øvrige journalistiske litteraturdækning. Det indikerer, at anmeldelsen på længere sigt ikke nødvendigvis vil være den vigtigste genre i litteraturdækningen i disse nyhedsmedier. Faktisk lader dette allerede til at være tilfældet i flere af de mest læste publicistiske medier, om end fordelingen mellem anmeldelser og øvrig dækning generelt er relativt afbalanceret. I et bredere perspektiv peger det på forskydninger mellem medier i måden, de tilgår samtalen om litteratur på.

I perioden stod litteraturstoffet samlet set fortsat stærkest hos de landsdækkende dagblade og nicheaviserne, sammenlignet med ugeblade, lokal- og tabloidaviser, og særligt *Politiken* og *Weekendavisen* dominerede. Det er ikke overraskende i lyset af *Politikens* profil som kulturavis og *Weekendavisens* prioritering af bøger som særskilt kulturområde. Det betyder dog, at der på tværs af medier ikke tegner sig et entydigt billede for litteraturens plads på den kulturjournalistiske dagsorden. Selvom denne undersøgelse ikke kan sige noget om forskydninger i prioriteringen af litteraturen i forhold til andre kulturområder, viser den tydeligt, at litteraturen i nogle medier indtager en meget central plads, mens den i andre medier spiller en mere marginal rolle, som tidligere undersøgelser også har vist (fx Kristensen, 2010). Det er således ikke uvæsentligt, hvilke medier der fokuseres på analytisk, når forandringerne over tid belyses. Desuagtet kan der også i publicistiske medier, der profilerer sig som kultur- eller litteraturmedier, konstateres en tilbagegang, navnlig i omfanget af litteraturanmeldelser.

De publicistiske mediers kulturjournalistik er i bred forstand blevet kritiseret for en stigende nyhedsorientering – en "newsification" eller "journalistification" (Jaakkola, 2015; Sarrimo, 2017) – som har givet anmeldelsen en vigende rolle. Selvom denne analyse bekræfter dette, viser den også vigtigheden af de publicistiske mediers engagement med litteraturen via andre genrer end anmeldelsen, fx nyhedsartikler, interviews, debatindlæg, kommentarer mv., fordi denne type dækning i langt mindre grad har en plads i andre medietyper. Den journalistiske drejning eksemplificerer dermed også, hvordan de publicistiske medier har skulle finde en ny plads og berettigelse i et mangfoldigt og fragmenteret medielandskab, der bugner af litteraturanmeldelser, men ikke af litteraturjournalistik i bredere forstand. De mange brugerdrevne anmeldelser, der konkurrerer med de professionelle anmeldelser, kan dermed være én forklaring på nogle af de forskydninger, der ses i forholdet mellem anmeldelser og øvrig omtale, primært i de publicistiske medier. Litteraturen, ikke mindst skønlitteraturen, er tydeligvis noget, som mange kulturbrugere ikke blot gerne vil læse (Ørmen, 2023), men også gerne vil dele deres interesse og forkærlighed for med andre via fx blogs. Det peger på et paradoks, fordi emnet dermed på én og samme tid er væsentligt og mindre væsentlig for de publicistiske medier: væsentligt for at imødekomme deres egne brugere og mindre væsentligt, fordi brugerne kan finde især anmeldelser af skønlitteratur mange andre steder.

I den sammenhæng er det interessant, at et fåtal af bogblogs/onlinemedier tegner sig for flere tusinde boganmeldelser gennem årene, dvs. digitale tilbud, som trods mange af disse mediers flygtighed har formået at overleve med en løbende publicering af anmeldelser. Det peger samtidig på, at trods den lave tærskel for at kunne anmelde og formidle litteratur digitalt er det meget få blogs og onlinemedier, der reelt har kunne overleve og har haft en betydning. Tendenser i analysen kunne også pege på, at bogbloggenes og onlinemediernes storhedstid for litteraturanmeldelser er på retur. Hvor der i slutningen af 2010'erne var en markant stigning i volumen af anmeldelser, er antallet af anmeldelser for de mest aktive bogblogs og onlinemedier næsten uændret på tværs af det analyserede tiår. Det kan, som nævnt, skyldes nogle af de seneste forandringer i det digitale litteraturunivers, hvor den brugerdrevne samtale om litteratur er rykket til platforme som #BookTok, Goodreads m.m. Den er således ikke forsvundet, men har bevæget sig væk fra den lokale/nationale kontekst.

På tværs af de publicistiske medier, bogblogs og onlinemedier bliver litteraturen typisk anmeldt positivt – i hvert fald hvis den numeriske værditilskrivning, som ligger i de ratings, der ofte tilknyttes anmeldelser, bruges som proxy. Det kan indikere, som også anden forskning har peget på (Fürst & Kurfali, 2025; Kristensen, 2009; Lassen et al., 2022), en vis favorisering af 'gode' snarere end mindre gode titler, når medierne anmelder litteratur, både de professionelle og de brugerdrevne. Det 'gode' er dog typisk begrundet forskelligt: De brugerdrevne blogs drives af 'lystlæsere', der ud fra egen smag, præferencer og erfaringer med litteratur udvælger de titler, de gerne vil anmelde, mens de professionelle anmeldere må tage medieinstitutionelle og kulturelle perspektiver i betragtning, fx mediets brugerprofil, bøgernes placering kommercielt og i det litterære felt, og/eller kulturkritiske ressourcer og kompetencer.

At der er sket en forskydning i forholdet mellem anmeldelser og øvrig journalistisk omtale af litteratur i de publicistiske medier kan derfor, som indikeret, være udtryk for betydningen af de mange forskellige aktører, der indgår i den kritiske debat om litteratur og bruger anmeldelsen som genre i det digitale medielandskab (Kristensen, et al., 2021). Det kan dog også være udtryk for en stigende 'politisering', en større politisk interesse i litteraturen blandt læsere og meningsdannere, og en tiltagende person- og holdningsorienteret offentlighed (Kristensen, 2027). Analysen peger i hvert fald på, at de bøger, der *omtales* mest, ofte var biografier eller havde den personlige fortælling i centrum, var skrevet af danske forfattere og indgik i en bredere national samtale, som især de publicistiske medier selv var del af og havde interesse i at drive. De mest *anmeldte* titler var mere ligeligt fordelt mellem danske og engelsksprogede forfattere, hvor anmeldelsen netop havde den funktion at guide kulturbrugerne i forhold til både dansk og international, ikke mindst engelsksproget, litteratur.

Selvom disse tendenser antydes af vores analyser, skal de ikke overdrives, idet fx både danske og engelsksprogede krimier fortsat anmeldes og læses i vid udstrækning. Analyserne peger dog på, at det er vigtigt ikke kun at undersøge forandringer i anmeldelsens omfang og denne genres plads i det kulturjournalistiske kredsløb, men at disse forandringer må ses i sammenhæng med andre genrer og måder at informere om og debattere litteraturen på. Forskellige genrer og medietyper synliggør litteraturen – og forskellig slags litteratur – på forskellige måder.

7 LITTERATUR

Andersen, V. H. (2015, September 23). Kvinden i toget af Paula Hawkins. *Bogrummet.dk*. https://bogrummet.dk/boganmeldelser/kvinden-i-toget-af-paula-hawkins/

Andersen, V. H. (2018, February 3). Den, der lever stille af Leonora Christina Skov. *Bogrummet.dk*. https://bogrummet.dk/boganmeldelser/den-der-lever-stille-af-leonora-christina-skov/

Ann-Kristine. (2018, March 18). Den, der lever stille af Leonora Christina Skov. *Bogrummet.dk*. https://bogrummet.dk/boganmeldelser/den-der-lever-stille-af-leonora-christina-skov-3/

Arguimbau, D. (2017, August 4). Rune på rune. *Weekendavisen*.

Balling, G., & Martens, M. (2024). BookTok Helped Us Sell It: How TikTok Disrupts Publishing and Fuels the #Romantasy Boom. *Convergence*, 13548565241301271. https://doi.org/10.1177/13548565241301271

Bauer, K. (2018, January 18). Leonora Christina Skov: Den, der lever stille. *Bogblogger.dk*. https://bogblogger.dk/?p=27392

Blach-Ørsten, M., & Eberholst, M. K. (2025). *Den digitale nyhedsuge 46/2024: En produktionsanalyse af det nationale og regionale nyhedslandskab*. Zenodo. https://doi.org/10.5281/ZENODO.15062712

Blach-Ørsten, M., Mayerhöffer, E., & Willig, I. (2019). *Det Publictisk Barometer*. Center for Nyhedsforskning.

Bogblogger.dk. (n.d.-a). Bogbloggere. *Bogblogger.dk*. Retrieved 14 January 2026, from https://bogblogger.dk/?page_id=6

Bogblogger.dk. (n.d.-b). Om Bogblogger.dk. *Bogblogger.dk*. Retrieved 14 January 2026, from https://bogblogger.dk/?page_id=2

Bogintra.dk (n.d.). Retrieved 14 January 2026, from https://bogintra.dk/

Bogrummet.dk. (2014, October 13). Bliv anmelder? *Bogrummet.dk*. https://bogrummet.dk/bliv-anmelder/

Boye, A. H. (2024, October 1). Kanariefuglen i kulminen. *Weekendavisen*.

Boysen, K. S. (2024, October 2). »Jeg aner ikke, hvor jeg skal slutte eller begynde en anmeldelse af Katherine Diez' nye bog«. *Jyllands-Posten*. https://jyllands-posten.dk/kultur/litteratur/ECE17497457/jeg-aner-ikke-hvor-jeg-skal-slutte-eller-begynde-en-anmeldelse-af-katherine-diez-nye-bog/

Buhl, L. (2024, October 2). Anmeldelse: Katherine Diez tror, hun har os i sin hule hånd – og nogle gange har hun. *B.T.* https://www.bt.dk/anmeldelser/anmeldelsekatherine-diez-tror-hun-har-os-i-sin-hule-haand--og-nogle-gange-har-hun

Chong, P. (2020). *Inside the Critics' Circle*. Princeton University Press. https://press.princeton.edu/books/hardcover/9780691167466/inside-the-critics-circle

Chong, P. (2025). The Ecosystem of Book Reviews. In *Literary Judgement and the Fora of Criticism* (pp. 196–208). Wallenstein Verlag. https://www.wallstein-open-library.de/openaccess/9783835356924-oa.pdf#page=197

Christensen, J. K. (2023, April 18). Kommentar: Hvad gik der galt for musikkritikken? *Kulturmonitor.dk*. https://kulturmonitor.dk/nyheder/

Corfixen, K. (2022, March 18). Politiet dropper sag mod Politikens chefredaktør. *Politiken*. https://politiken.dk/danmark/art8676913/Politiet-dropper-sag-mod-Politikens-chefredakt%C3%B8r

Dalsgaard, A. (2020, February 13). Landsret skærper dom til chefredaktør og mediehus for at udgive PET-bog. *DR*.
https://www.dr.dk/nyheder/indland/landsret-skaerper-dom-til-chefredaktoer-og-mediehus-udgive-pet-bog
Danmarks Statistik. (2025, February 6). Læsning af skønlitteratur på højeste niveau i 30 år. *dst.dk*.
https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=54735
Dera, J. (2024). BookTok: A Narrative Review of Current Literature and Directions for Future Research. *Literature Compass*, 21(10–12), e70012.
https://doi.org/10.1111/lic3.70012
Driscoll, B. (2019). Book blogs as tastemakers. *Participations. Journal of Audience & Reception Studies, 16*(1), 280–305.
Driscoll, B. (2024). *What Readers Do*. Bloomsbury Academic.
http://www.bloomsburycollections.com/collections/monograph
Duffy, B. E. (2016). The romance of work: Gender and aspirational labour in the digital culture industries. *International Journal of Cultural Studies*, 19(4), 441–457.
https://doi.org/10.1177/1367877915572186
European Commission. (2024, July 10). *Books and Publishing*. Culture and Creativity | Cultural and Creative Sectors.
https://culture.ec.europa.eu/cultural-and-creative-sectors/books-and-publishing
Flemming, L. (2024, October 25). Katherine Diez: I egen barm. *Exitedreading.blogspot.com*.
http://excitedreading.blogspot.com/2024/10/bogomtale-katherine-diez-i-egen-barm.html
Flood, A. (2015, July 8). The Girl on the Train breaks all-time book sales record. *The Guardian*.
https://www.theguardian.com/books/2015/jul/08/the-girl-on-the-train-book-sales-record-paula-hawkins
Fogde, J. M. (2019, November 20). DR får kritik for at lukke kulturprogrammer fra nytår. *Mediawatch*. https://mediawatch.dk/Medienyt/TV/article11768124.ece
Fredensborg, R. (2024, October 1). Pinligt storhedsvanvid. *Ekstra Bladet*.
https://ekstrabladet.dk/underholdning/pinligt-storhedsvanvid/10387972
Fürst, H., & Kurfalı, M. (2025). Behind the book reviews: Enduring hierarchies of occurrence and unpredictable sentiments. *Poetics, 113*, 102063.
https://doi.org/10.1016/j.poetic.2025.102063
Hansen, F. S. (2018, January 14). En uhyggelig familie. *Ekstra Bladet*.
Hansen, H. K. (2018, November 25). Børnebogen har meget at takke Harry Potter for. *Ekstra Bladet*.
Heikkilä, R., Lauronen, T., & Purhonen, S. (2018). The crisis of cultural journalism revisited: The space and place of culture in quality European newspapers from 1960 to 2010. *European Journal of Cultural Studies, 21(6),* 669–686.
https://doi.org/10.1177/1367549416682970
Helgason, J., Kärrholm, S., & Steiner, A. (Eds). (2014). *Hype: Bestsellers and Literary Culture*. Nordic Academic Press.
Hermansen, D. E. (2024, December 9). Fem ting der skabte rystelser i bogbranchen i 2024. *SOUNDVENUE.COM*.
https://soundvenue.com/kultur/2024/12/fem-ting-der-skabte-rystelser-bogbranchen-i-2024-601184
Hesmondhalgh, D. (2019). *The Cultural Industries* (4th edn). Sage.
https://us.sagepub.com/en-us/nam/the-cultural-industries/book250830

Hovden, J. F., & Kristensen, N. N. (2021). The cultural journalist around the globe: A comparative study of characteristics, role perceptions, and perceived influences. *Journalism, 22*(3), 689–708. https://doi.org/10.1177/1464884918791224

Jaakkola, M. (2015). *The contested autonomy of arts and journalism: Change and continuity in the dual professionalism of cultural journalism*. Tampere University Press. https://trepo.tuni.fi/handle/10024/97272

Jaakkola, M. (2022). *Reviewing Culture Online: Post-Institutional Cultural Critique across Platforms*. Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-84848-4_7

Janssen, S., Kristensen, N. N., Verboord, M., & Lopez, P. (2025). What drives people to engage in cultural activities? Europeans' motivations for cultural participation. In *Engagement with Culture in Transformative Times* (pp. 227–248). Routledge.

Janssen, S., Kuipers, G., & Verboord, M. (2008). Cultural Globalization and Arts Journalism: The International Orientation of Arts and Culture Coverage in Dutch, French, German, and US Newspapers, 1955 to 2005. *American Sociological Review*, 73(5), 719–740. https://doi.org/10.1177/000312240807300502

Johansen, E. V. (2024, October 2). Ministerfrue, sexkilling og kokainmisbruger: Katherine Diez er bedst, når hun er sig selv. *Piopio.dk*. https://piopio.dk/ministerfrue-sexkilling-og-kokainmisbruger-katherine-diez-er-bedst-naar-hun-er-sig-selv

Jørgensen, J. C. (2022). *Det danske anmelderis historie. Den litterære anmeldelses opståen og udvikling 1720-1906*. Lindhardt og Ringhof.

Jungersen, R. (2025, November 28). Skandaliserede kendisser udgiver bøger på stribe: 'Det er ekstremt hot for tiden'. *DR.dk*. https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/skandaliserede-kendisser-udgiver-boeger-paa-stribe-det-er-ekstremt-hot-tiden

Kann-Rasmussen, N. (2024). Reframing instrumentality: From New Public Management to New Public Governance. *International Journal of Cultural Policy, 30*(5), 583–596.

Kantar Gallup. (2025, September 15). *Kantar Media Index Danmark/Gallup*. https://kantargallup.dk/indexdanmarklaesertal. https://kantargallup.dk/indexdanmarklaesertal

Kidal, M. (2015, September 24). Paula Hawkins: Kvinden i toget. *Bogblogger dk*. https://bogblogger.dk/?p=20610

Kristensen, B. S. (2024, October 2). Desperationen lyser ud af Katherine Diez' bog – det er ikke en god ting. *Berlingske*. https://www.berlingske.dk/litteratur/desperationen-lyser-ud-af-katherine-diez-bog--det-er-ikke-en-god-ting

Kristensen, N. N. (2009). Kulturstoffet: Stjerner, hjerter og medieprofilering. In A. Brink Lund, I. Willig, & M. Blach-Ørsten (Eds), *Hvor kommer nyhederne fra?* (pp. 121–132). Ajour.

Kristensen, N. N. (2010). The historical transformation of cultural journalism. *Northern Lights: Film & Media Studies Yearbook, 8*(1), 69–92. https://doi.org/10.1386/nl.8.69_1

Kristensen, N. N. (2018). Churnalism, Cultural (Inter)Mediation and Sourcing in Cultural Journalism. *Journalism Studies, 19*(14), 2168–2186.
https://doi.org/10.1080/1461670X.2017.1330666
Kristensen, N. N. (2027). *Cultural journalism in the digital age*. Routledge.
Kristensen, N. N., & From, U. (2015). From Ivory Tower to Cross-Media Personas.
The heterogeneous cultural critic in the media. *Journalism Practice, 9*(6), 853–871.
https://doi.org/10.1080/17512786.2015.1051370
Kristensen, N. N., From, U., & Haastrup, H. K. (Eds). (2021). *Rethinking Cultural Criticism: New Voices in the Digital Age*. Springer.
https://doi.org/10.1007/978-981-15-7474-0
Kristensen, N. N., & From-Andreasen, U. F. (2024). Anmeldelsens udvikling i krydsfeltet mellem objektive og subjektive retoriske greb. In *Læselyst og skrivekløe: Dansk kulturjournalistik og litteraturhistorie* (pp. 55–63). Spring.
Kristensen, N. N., & Jerslev, A. (2025). When influencer logic and news media logic converge in the scandalisation of an influencer: The exposure of literary critic and influencer Katherine Diez's plagiarism. *Nordic Journal of Media Studies, 7*(1), 93–111.
https://doi.org/10.2478/njms-2025-0006
Kulturministeriets Bogpanel. (2024). *Børn og unges læsevaner*.
https://willandagency.com/wp-content/uploads/2024/04/Born-og-unges-laesekultur-Bogpanelet-2024.pdf
Kulturministeriets Bogpanel. (2025). *Bogpanelets Årsrapport 2025*. Kulturministeriet.
Lange, R. (2022, September 8). DR-direktør afviser der er tale om en nedprioritering af kulturstof. Mediawatch.
https://mediawatch.dk/Medienyt/Web/article14385712.ece
Larsen, L. O., & Ellingsberg, V. (2024). Den usynlige kulturjournalistikken.
N*orsk Medietidsskrift,* 31(1), 1–21.
https://doi.org/10.18261/nmt.31.1.2
Larsen, S. (2016, June 24). Alle fantasy-fans vil elske disse to bøger som sommerlæsning. *Politiken*.
https://politiken.dk/kultur/boger/boganmeldelser/skonlitteratur_boger/art5627170/Alle-fantasy-fans-vil-elske-disse-to-b%C3%B8ger-som-sommerl%C3%A6sning
Lassen, I. M. S., Bizzoni, Y., Peura, T., Thomsen, M. R., & Nielbo, K. L. (2022). Reviewer Preferences and Gender Disparities in Aesthetic Judgments. *CEUR Workshop Proceedings, 3290*, 280–290.
https://doi.org/10.48550/arXiv.2206.08697
Lester, K. (2019, March 4). Malene Sølvsten: Ravnenes Hvisken, bog 1. *Bogblogger.dk*.
https://bogblogger.dk/?p=34562
Mangset, P., Kangas, A., Skot- Hansen, D., & Vestheim, G. (2008). Nordic cultural policy. *International Journal of Cultural Policy, 14*(1), 1–5.
https://doi.org/10.1080/10286630701856435
Marker, L., & Rasmussen, S. M. (2016). *Kulturelskeren og vagthunden—Nøglen til den gode pressedækning ligger i at forstå, hvordan kulturjournalisterne tænker*.
Marker Kommunikation.

Michaëlis, B. T. (2015, September 28). En ibsensk og fremragende thriller om den moderne kvinde. *Politiken*.
https://politiken.dk/kultur/boger/boganmeldelser/skonlitteratur_boger/art5591690/En-ibsensk-og-fremragende-thriller-om-den-moderne-kvinde
Miehe-Renard, I. (2024, October 2). Katherine Diez: Medierne og offentligheden er en farlig flirt. *pov.International*.
https://pov.international/katherine-diez-medierne-og-offentligheden-er-en-farlig-flirt/
Møldrup, T. (2022, October 5). Finale: Her er 20 års bedste danske bøger. *Jyllands-Posten*.
https://jyllands-posten.dk/kultur/litteratur/ECE14460935/finale-her-er-20-aars-bedste-danske-boeger/
Mortensen, A. J. (2024, June 3). Kommentar: Vi mangler en dialog om, hvordan vi som samlet branche skal forholde os til mediernes nedskæringer af kunstkritikken. *Kulturmonitor*.
https://kulturmonitor.dk/nyheder/
Nielsen, B. S. (2024, October 1). Katherine Diez' overraskelsesbog hælder sorg og vand på sladdermøllen. *Information*.
https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2024/10/katherine-diez-overraskelses-bog-haelder-sorg-vand-paa-sladdermoellen
Nielsen, P. (2018, January 12). Skyld med skyld på. *Weekendavisen*.
https://www.weekendavisen.dk/boeger/skyld-med-skyld-paa
Nille. (2024, December 19). I egen barm—Katherine Diez. *Nilles Litteratur*.
https://nilleslitteratur.blogspot.com/2024/12/i-egen-barm-katherine-diez.html
Nordstranden. (2018, February 21). Den, der lever stille af Leonora Christina Skov. *Bogrummet.dk*.
https://bogrummet.dk/boganmeldelser/den-der-lever-stille-af-leonora-christina-skov-2/
Øhrstrøm, D. (2019, November 29). Fem bøger, der storsolgte i 2010'erne. *Kristeligt-Dagblad.dk*.
https://www.kristeligt-dagblad.dk/liv-sjael/fem-boeger-der-storsolgte-i-2010erne
Ørmen, J. (2023). *Læsning i forandring. Rapport om læsekulturer blandt voksne danskere i 2022*. Bogpanelet: Kulturministeriet.
Owren, T., & Sjøvaag, H. (2023). Kritisk tilstand: Har kritikeren utspilt sin rolle som smakens portvakt? *Norsk Medietidsskrift, 30*(1), 1–15.
https://doi.org/10.18261/nmt.30.1.5
Pedersen, J. S. (2024, December 29). Her er de 15 vildeste replikker fra bogåret 2024. *Politiken.dk*.
https://politiken.dk/kultur/boger/art10160783/Her-er-de-15-vildeste-replikker-fra-bog%C3%A5ret-2024
People's. (2021, December 15). *P for People's—People's. People's.*
https://peoplespress.dk/p-for-peoples/
Pressman, J. (2021). *Bookishness: Loving Books in a Digital Age*. Columbia University Press.
https://doi.org/10.7312/pres19512
Purhonen, S., Heikkilä, R., Hazir, I. K., Lauronen, T., Rodríguez, C. F., & Gronow, J. (2018). *Enter Culture, Exit Arts?: The Transformation of Cultural Hierarchies in European Newspaper Culture Sections, 1960–2010*. Routledge.
https://doi.org/10.4324/9781315183404

Reus, G., & Harden, L. (2005). Politische »Kultur«. *Publizistik, 50*(2), 153–172. https://doi.org/10.1007/s11616-005-0124-6

Riegert, K., Roosvall, A., & Widholm, A. (2022). *Kulturjournalistikens världar: Om kulturbevakningens politiska, globala och digitala dimensioner*. Nordic Academic Press. https://www.adlibris.com/se/bok/kulturjournalistikens-varldar-om-kulturbevakningens-politiska-globala-och-digitala-dimensioner-9789188909824

Rösing, L. M. (2018, January 21). Ding, dong! The witch is dead: Leonora Christina Skov har skrevet en medrivende og vigtig bog om at springe ud. *Politiken*. https://politiken.dk/kultur/boger/art6298178/Leonora-Christina-Skov-har-skrevet-en-medrivende-og-vigtig-bog-om-at-springe-ud

Sarrimo, C. (2017). The press crisis and its impact on Swedish arts journalism: Autonomy loss, a shifting paradigm and a 'journalistification' of the profession. *Journalism, 18*(6), 664–679. https://doi.org/10.1177/1464884915625629

Schmidt, J. G. (2023). *Vilkårene for oversat litteratur i Danmark*. Bogpanelet: Kulturministeriet.

Schrøder, K., Blach-Ørsten, M., & Eberholst, M. K. (2024). *Danskernes brug af nyhedsmedier 2024*. Center for Nyhedsforskning, RUC. https://doi.org/10.5281/zenodo.11381853

Sharkey, A., Kovács, B., & Hsu, G. (2023). Expert Critics, Rankings, and Review Aggregators: The Changing Nature of Intermediation and the Rise of Markets with Multiple Intermediaries. *Academy of Management Annals, 17*(1), 1–36. https://doi.org/10.5465/annals.2021.0025

Skov, L. C. (2018, July 3). Den slingrende voyeur i toget. *Weekendavisen*.

Sørensen, S. H. (2022, December 22). Ravnenes hvisken bog 1 af Malene Sølvsten. Bogrummet.dk. https://bogrummet.dk/boganmeldelser/ravnenes-hvisken-bog-1-af-malene-soelvsten/

Statista. (2023, December 18). *Book market in the U.S.* Statista. https://www.statista.com/topics/1177/book-market/

Stein, E. (2024, September 30). »Det har været alt eller intet for mig«: Katherine Diez skriver opsigtsvækkende bog. *Politiken.dk*. https://politiken.dk/kultur/boger/art10083461/Katherine-Diez-skriver-opsigtsv%C3%A6kkende-bog

Stewart, S. (2021, September 3). How TikTok Makes Backlist Books into Bestsellers. *PublishersWeekly.Com*. https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/industry-news/bookselling/article/87304-how-tiktok-makes-backlist-books-into-bestsellers.html

Szántó, A., Levy, D. S., & Tyndall, A. (2004). *Reporting the Arts II. News Coverage of Arts and Culture in America*. Columbia University. http://www.columbia.edu/cu/najp/publications/researchreports/rtallentire.pdf

Thompson, J. B. (2012). *Merchants of Culture* (2nd edn). Penguin RandomHouse. https://www.penguinrandomhouse.com/books/310390/merchants-of-culture-by-john-b-thompson/

Toksvig, M. L. (2015, August 4). Vanvittig spændende. *Ekstra Bladet*.

Whipple, K. (2022). When Everyone's a Critic: How U.S. Arts and Culture Critics Strategize to Maintain Their Cultural Authority. *Journalism Studies, 23*(2), 245–262. https://doi.org/10.1080/1461670X.2021.2017794

Widholm, A., Riegert, K., & Roosvall, A. (2021). Abundance or crisis? Transformations in the media ecology of Swedish cultural journalism over four decades. *Journalism, 22*(6), 1413–1430. https://doi.org/10.1177/1464884919866077
Wright, D. (2011). Making Tastes for Everything: Omnivorousness and Cultural Abundance. *Journal for Cultural Research, 15*(4), 355–371. https://doi.org/10.1080/14797585.2011.613222

BOG PANELET

LITTERATUREN I MEDIERNE

Rapport om udviklingen i danske mediers litteraturdækning 2015–2024

Af Nete Nørgaard Kristensen & Mikkel Bækby Johansen

ISBN (digital): 978-87-7960-196-3